БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 45 (16.128) • 22 февраль 1975 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СОВЕТ—АНГЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет делегациясининг Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон билан олиб борган музокаралари якунларини кўриб чиқиб, совет делегациясининг фаолиятини тўлатўкис ва батамом маъқуллайдилар ҳамда уни КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини рўёбга чиқариш йўлида қўйилган янги қадам деб ҳисоблайдилар.

Олий даражадаги Совет—Англия учрашуви тинч-тотув яшаш принциплари негизида Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги барқарор муносабатларни ривожлантириш учун, улар ўртасида самарали ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш учун муҳим аҳамиятга эгадир. Шу билан бирга учрашув якунлари хусусан Европада халқаро тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган ижобий ҳиссадир.

Совет—Англия музокараларининг натижалари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг умумий йўлига мувофиқ халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини янада кучайтиришга қаратилгандир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети маслаҳатлашиб олиш тўғрисидаги протоколнинг имзоланганлиги Совет—Англия муносабатлари учун барқарор ва конструктив негиз яратади, ҳар иккала мамлакат ўртасида самарали ҳамкорлик қилиш имкониятларини кенгайтиради, деб ҳисоблайдилар. Иқтисодий алоқалар халқаро муносабатларнинг муҳим қисмидир. Бу муносабатларни ўзаро манфаатдорлик асосларида ривожлантириш Совет Иттифоқи ташқи иқтисодий сиёсатининг ўзгармас принципидир. Музокаралар чоғида имзоланган иқтисодий ва илмий техникавий масалалар юзасидан программалар, Совет—Англия ҳукуматлараро комиссияси ишининг активлаштирилиши, ҳар икки мамлакат ўртасида савдо-сотиқ ҳажмининг кўпайтирилиши узоқ муддатли негизда СССР билан Буюк Британия ўртасидаги ана шундай алоқаларни ҳар томонлама кенгайтиришга хизмат қилади.

Буюк Британия Бош министри Г. Вильсоннинг менинг СССРга қилган визитим ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда бурилиш нуқтаси, янги босқич бўлиши лозим, деган сўзлари Совет Иттифоқида мамнуният билан қабул қилинди.

Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари, бутун совет халқи Совет—Англия баёнотида қайд қилинган аҳдлашувга, яъни халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини янада ривожлантириш учун ҳар иккала давлатнинг масъулиятини, кескинликни юмшатиш муқаррар тус олишига ва жаҳоннинг барча районларига ёйилишига кўмаклашишга интилишини тасдиқлайдиган аҳдлашувга юксак баҳо бермоқдалар. Шу муносабат билан ҳар иккала мамлакатнинг Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш ишини тугаллаш ҳамда унинг учинчи босқичини қисқа муддат ичида олий даражада ўтказишга кўмаклашиш нияти катта аҳамият касб этади.

Англия томонининг томонлардан биронтасининг хавфсизлигига путур етказмаслик асосида Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш сингари актуал масалаларни ижобий ҳал қилиш учун кўмаклашишга тайёр эканлиги ҳақида айтган гаплари Совет Иттифоқида мамнуният билан қабул қилинди. Кипр танглигини ҳал этган чоқда Кипр Республикасининг суверенитети, мустақиллиги ва территориал бутунлиги ҳамда президент Макариос бошчилигидаги танҳо қонуний ҳукуматни таниш принципига асосланишга ҳар икки томоннинг интилаётганлиги қўшма баёнотда ўз ифодасини топганлиги ижобий аҳамиятга эгадир.

БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 338-резолюцияси асосида, Яқин Шарқ районидаги барча давлатлар ва халқларнинг, шу жумладан фаластинлик араб халқининг қонуний манфаатларини ва шу райондаги барча давлатларнинг мустақил яшаш ҳуқуқларини ҳурмат қилишни ҳисобга олиб, Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчликнинг туб масалаларини ҳал қилиш учун ҳар икки томон куч-ғайрат сарфлаш ниятида эканлиги қўшма баёнотда ўз ифодасини топганлигини Совет Иттифоқи муҳим омил деб ҳисоблайди. Шу муносабат билан Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчликка эришишда муҳим роль ўйнаши лозим бўлган Женева конференциясининг ишини жуда яқин вақт ичида бошлаб юбориш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Инсониятни қуролланиш пойгаси асоратидан халос этиш, ялпи ва тўла-тўкис қуролсизланишга, шу жумладан ядро қуролсизланишига эришиш замонамизнинг энг муҳим проблемаларидан биридир. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон имзолаган декларация, қуролсизланиш пойгасини тўхтатиш юзасидан амалий чоралар кўриш, қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш зарурлигига баёнотда ифодаланган қатъий ишонч ана шунга хизмат қилиши лозим.

Жаҳон матбуоти, шу жумладан Англия матбуоти ижобий фикр билдириб, олий даражадаги Совет—Англия музокараларининг муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаётганлиги кенг жаҳон жамоатчилиги халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини янада кучайтиришдан, унга муқаррар тус беришдан ғоят манфаатдор эканлигидан далолат беради.

КПСС ва Совет давлатининг халқларнинг мустаҳкам тинчлиги ва хавфсизлигига эришишга, шу жумладан Совет—Англия муносабатларини яхшилашга қаратилган сиёсатини бутун совет халқи тўла қўллаб-қувватлаб кутиб олмоқда.

ВАТАННИНГ ШАВКАТЛИ ҲИМОЯЧИЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Советлар мамлакати Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг 57 йиллигини баланд руҳ билан нишонламоқдалар. Ҳар бир меҳнат коллективи ана шу чинакам умумхалқ байрамини зўр шодлик билан кутиб олмоқда. Бу байрам совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 30 йиллигига тайёргарлик кўраётган бир вақтда нишонланаётганлиги муносабати билан ҳам бу йил айниқса муҳим аҳамият касб этади. Тошкентликлар, Ўзбекистоннинг барча аҳолиси Ватаннинг шавкатли ҳимоячиларини, улар билан бирга эса Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз флоти сафларида туриб гитлерчи босқинчиларни тормор қилган, жангчиларимизнинг шонли анъаналарини кўпайтирган кишиларни чин қалбдан қутламоқдалар.

21 февраль куни Тошкентда шонли санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Меҳнаткашлар коллективларининг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, маҳаллий гарнизон жангчилари, Совет Армиясининг генераллари ва офицерлари А. Навоий номли театрга келдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги партия ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси гулдурос давомли қарсаклар остида фахрий президиумга сайланди.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко Совет Армиясининг 57 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш минбаридан совет жангчиларига қизғин табрик сўзлари янгради.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ВА ТЎЛА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва дўстлик визити билан Москвага келган ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек ўртасидаги музокаралар 20 февралда тугади.

Министрлар СССР билан ЧССР ўртасидаги қардошларча дўстлик ва доимо кучайиб бораётган ҳар томонлама ҳамкорлик социалистик интернационализм принциплари асосида ҳамда СССР билан ЧССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1970 йил 6 майда имзоланган Шартномага мувофиқ равишда барча соҳаларда самарали ривожланиб бораётганлигидан ғоят мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстликни ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб КПСС ва ЧКП Марказий Комитетлари, шахсан Л. И. Брежнев ва Г. Гусак ўртоқлар ҳормай-толмай олиб бораётган кундалик ишнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлиги алоҳида қайд қилиб ўтилди. Совет—Чехословакия муносабатларининг муваффақиятли ривожланаётганлиги ҳар икки мамлакат халқларининг туб манфаатларига батамом мос бўлиб тушаётганлиги, социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлаш ишига ёрдам бераётганлигини ҳамда халқаро кескинликни юмшатиш йўлига жавоб бераётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Европа қитъасидаги ишларнинг аҳволига ва аввало хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашини тугаллаш билан, шунингдек Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисидаги музокараларнинг бориши билан боғлиқ масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Халқаро вазиятда ижобий жараёнларнинг муқаррар бўлиши учун томонлар куч-ғайрат сарфлашга қатъий аҳд қилганликлари изҳор этилди.

Музокаралар самимий, тўла ҳамжиҳатлик ва якдиллик вазиятида ўтди.

* * *

А. А. Громико Б. Хнеупек шарафига нонушта-зиёфат берди.

Дўстона ва самимий вазиятда ўтган зиёфат вақтида А. А. Громико билан Б. Хнеупек нутқ сўзладилар.

(ТАСС).

ВИЗИТ ТУГАДИ

ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министри Б. Хнеупек 21 февраль куни Москвадан ватанига жўнаб кетди. У дўстлик визити билан Москвага келган эди.

ЧССР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Шереметьево аэродромида Б. Хнеупек ва унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

РАСМИЙ АХБОРОТ

СОВЕТ—ГВИНЕЯ МУЗОКАРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев билан Гвинея-Бисау Республикаси давлат комиссарлари кенгашининг Бош комиссари, Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партияси раҳбарлигининг аъзоси Франсиско Мендес ўртасидаги музокаралар 21 февраль куни Кремлда тугалланди.

Тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокаралар чоғида турли соҳаларда Совет—Гвинея ҳамкорлигини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган кўпгина масалалар юзасидан фойдали фикрлашиб олинди. Бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар Совет Иттифоқи билан Гвинея-Бисау ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишига, тинчлик ва социал тараққиёт ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади, деган қатъий ишонч изҳор қилинди.

* * *

Кремлда Совет—Гвинея ҳужжатлари имзоланди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Гвинея-Бисау Республикаси ҳукумати ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битим, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Гвинея-Бисау Республикаси ҳукумати ўртасида маданий ва илмий ҳамкорлик ҳақидаги битим, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Гвинея-Бисау Республикаси ўртасида савдо битими, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Гвинея-Бисау Республикаси ҳукумати ўртасида ҳаво алоқаси тўғрисидаги битим ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимида:

Совет томонидан — А. Н. Косигин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В. Архипов, З. Н. Нуриев, Н. А. Тихонов, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар;

Гвинея томонидан — Гвинея-Бисау Республикаси давлат комиссарлари кенгашининг Бош комиссари (ҳукумат бошлиғи), Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партияси раҳбарлигининг аъзоси Франсиско Мендес бошчилигидаги партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари ҳозир бўлдилар.

* * *

Франсиско Мендес бошчилигидаги Гвинея-Бисау Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси шу куни «В. И. Лениннинг Кремлдаги кабинети ва квартираси» музейини бориб кўрди.

Меҳмонлар ҳурматли томошабинлар дафтарига ўз таассуротларини ёзиб, Гвинея халқининг озодлик курашига, республикада янги ҳаёт барпо этиш ишига Ленин ғояларининг кўрсатган жуда катта таъсирини таъкидлаб ўтдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ АРМИЯСИГА БАҒИШЛАНАДИ

СССР Қуролли Кучларининг қаҳрамонона йилномаси ва ҳарбий шон-шуҳрати саҳифалари «Жанговар сафда» деб аталган виставкада ёрқин ва жозибали акс эттирилди. Бу виставка марказий кўргазма залида очилган бўлиб, совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган. Экспозиция — М. Б. Греков номидаги ҳарбий рассомлар студияси [illegible] фаолиятининг ижодий ҳисоботидир. [illegible] совет рассомларининг асарлари [illegible] ...ланди.

«Жанговар сафда» виставкаси ғоят манзур бўлмоқда. Виставкани ҳозирдаёқ икки юз мингга яқин томошабин келиб кўрди.

21 февраль куни Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар виставкани бориб кўрдилар.

Студия бошлиғи полковник А. Б. Бакланов партия ва ҳукумат раҳбарларини виставка билан таништирди.

Грековчиларнинг кўп қиррали, эмоционал санъати [illegible] шу билан бирга катта маданий куч ҳамдир, деган сўзларини ғоят яққол тасдиқлайди. Доимо воқеалар орасида бўлиш, ўз қаҳрамонлари ўртасида бўлиш студиянинг ижодий принципларидир. Грековчилар [illegible] катта ўринни эгаллаган.

Ҳарбий рассомларнинг асарларида қаҳрамонлик, мардлик, Ватанга садоқат, Ватанга чексиз муҳаббат, халқ кучига беҳад зўр ишонч бош мавзудир. Грековчилар қаҳрамон оталар шон-шуҳратининг муносиб ворислари бўлмиш — 70-йиллардаги солдатларнинг жанговар меҳнати тўғрисида зўр илҳом билан ҳикоя қиладилар. [illegible] ҳамдўстлик армияларининг ҳамкорлигига катта ўрин ажратилган.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари грековчи рассомларга ижодий ишларида янги катта муваффақиятлар тиладилар.

Меҳмонларга студиянинг эсдалик нишонлари топширилди.

(ТАСС).

ТЎРТИНЧИ АГРЕГАТ МУДДАТИДАН ОЛДИН

«Сирдарёгрэсстрой» бош [illegible] ватт қувватли тўртинчи энергоблокнинг бошқа участкаларидаги ишлар ҳам муваффақиятли олиб борилмоқда. «Ўзбекгидроэнергострой» бошқармасининг монтажчилари бош корпусда ҳар бири 30 тонна оғирликдаги 22 метрли колонналар[illegible] Рафаэль Шарипов ва Анатолий Вепренцов бошлиқ бригадалар энергоблокнинг бош корпуси каркасини монтаж қилишда ишлаб, нормаларини қарийб бир ярим баравар ошириб бажармоқдалар.

Қурувчилар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига [illegible] қилдилар. Улар шу билан бирга Сирдарё ГРЭСининг биринчи навбати қурилишини тамомлайдилар. Ўшанда станциянинг қуввати 1,2 миллион киловаттга етади.

А. КОЖУХОВ,
ЎзТАГ мухбири.
Ширин, Сирдарё области.

САНЪАТКОР ВА ДАВР ТАЛАБИ

Адабиёт ва санъатимиз катта юксалиш йўлидан бормоқда. Бу йўл партия XXIV съезди қарорларида, КПСС Марказий Комитети Пленумлари материалларида ва қатор партиявий ҳужжатларда аниқ, конкрет кўрсатиб берилган. Халқ ҳаёти билан ҳамиша ҳамнафаслик, совет кишисининг улкан яратувчилик фаолияти, бой маънавий дунёси, орзу-интилишларини бутун гўзаллиги ва жозибаси билан акс эттиришга, даврнинг юксак талаблари даражасида бўлишга интилиш — адабиётимиз ва санъатимиз тараққиётини белгиловчи йўлдир. Ранг-баранг жанрларда яратилган кўпгина асарларимизда воқелигимизнинг ҳаққоний ва аниқ манзаралари, замондошларимизнинг реал образлари, ҳодиса ва характерларнинг бадиий таҳлилида етук ленинча партиявийлик руҳи яққол акс этиб туради.

Юксак бадиий дид ва маҳорат билан ёзилган асарларда коммунистик жамият қураётган халқимизнинг меҳнати романтикаси, саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий ҳаёт соҳалари курашчиларининг ижодий матонатлари, Улуғ Октябрь ва Улуғ Ватан уруши даври қаҳрамонларининг жасорати, бугунги кунимизнинг муҳим проблемалари жўшқин эҳтирос, равшан тафаккур, меҳр ва самимият билан куйланади, улуғланади. Бу асарлар кўп қиррали ҳаётимизнинг, авлодлар эстафетасининг, кураш ва зафарларимизнинг сўнмас симфонияси, бадиий солномаси сифатида кўп минг сонли ўқувчилар, тингловчилар ҳамда томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинмоқда.

Кейинги йилларда яратилган замонавий мавзудаги бир неча роман ва қиссалар, драматик ва шеърий асарлар, рассомчилик ва музика, экран ва саҳна асарлари фикримизнинг далили бўла олади. Катта санъаткор қалби, халқ хизматига камарбасталик, юксак гражданлик ҳис-туйғуси билан яратилган бу хилдаги асарлар кишиларни қаҳрамонона меҳнатга ундайди, улардаги олижаноб инсоний фазилатларни уйғунлаштиради. СССР халқлари ўртасидаги буюк дўстлик, қардошларча ҳамкорлик ва интернационализм ғоялари адабиёт ва санъат асарларининг асосий мавзуларидир.

Коммунистик партия адабиёт ва санъатимизнинг ана шундай ўткир, таъсирчан ғоявий қурол эканлигини ҳисобга олиб, унинг тобора ривожланиши, бадиий жиҳатдан камол топиши тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқда. Бадиий интеллигенция намояндалари ўз изланиш ва истеъдодларини янада эркинроқ намоён қилишлари учун зарур бўлган барча шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ёш ижодкорлар хусусида яқинда қабул қилган қарори ана шундай мунтазам ва изчил ғамхўрликнинг яна бир равшан тимсолидир. Бизда ажойиб сўз усталари Ҳамза Ҳакимзода, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом ва Ойбек каби улкан устодлар анъанасини муносиб давом эттираётган, адабиётимизни янги-янги бадиий мукаммал асарлар билан бойитиб бораётган талантли ёшлар ижод этмоқда.

Республикамиз театрлари саҳналарида, «Ўзбекфильм» ва бошқа студиялар павильонларида замон нафаси билан йўғрилган асарларга кенг ўрин берилаётганлиги қувончли ҳолдир. Мухтор Ашрафийнинг «Севги тумори» балети, Улуғбек Мусаевнинг «Мангулик» операси кенг томошабинларнинг эътиборига сазовор бўлди. Ҳамза театри саҳнасида намойиш қилинаётган К. Яшиннинг «Инқилоб тонги», Уйғуннинг «Парвоз», А. Мухторнинг «Самандар», З. Саид ва Н. Сафаровнинг «Тарих тилга кирди» ва бир неча бошқа асарлар, шунингдек Софокл ва Шиллер трагедияларининг катта маҳорат билан томошабинларга кўрсатилаётганлиги, М. Горький номли, «Ёш гвардия» театрлари саҳналаштирган бошқа бир неча ёрқин спектакллар, рассомлар устахонасида, бастакорлар ижодхонасида бунёдга келган кўпдан-кўп асарлар ўз ҳаётий ҳақиқати, катта ижтимоий жаранги, нурли ифодаси, маъно ва шаклининг оригиналлиги билан кишини ҳаяжонга солади.

Кейинги йилларда ижодий союзлар иши анча фаоллашди. Соғлом ижодий вазият, беғараз фикрлашув, танқидчилик фаолиятининг активлашгани, ҳаёт билан алоқани мустаҳкамлашга интилиш яхши натижалар беряпти. Ижодий командировкалар, адабиёт ва санъат аҳлининг ишчи коллективлари, дала меҳнаткашлари билан тез-тез учрашиб туришлари яхши анъана бўлиб қолди.

Лекин юқорида айтилган гаплардан бу соҳадаги ҳамма ишлар кўнгилдагидек кетяпти, деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Ижодкор йўли жуда қийин, мураккаб, муттасил изланиш ва кашфиётни талаб этади. Адабиёт ва санъатимизда яратилаётган айрим асарлар ҳам борки, ҳали уларни етук маҳорат, юксак ғоявийлик билан қаламга олинган, замон талаблари даражасида ёзилган деб бўлмайди. Бу хил асарларнинг асосий камчилиги — уларнинг халқ ҳаётидан, давр масалаларидан, улкан инсоний туйғулардан узилиб қолганлигидадир. Баъзан эса ғоявий қашшоқ, мазмунан тарқоқ асарлар ҳам юзага келмоқдаки, бундай аҳвол билан мутлақо келишиб бўлмайди.

Баъзан бадиий адабиёт нашриётларимизда, айрим журналларда босилиб чиқаётган бадиий асарлар, шеърий тўпламлар кенг китобхонлар оммасининг юксак талаблари даражасида эмас. Айрим асарларга талаб ва эҳтиёж бўлмаса ҳам қайта-қайта нашр этилабериши таажжубланарли бир ҳолдир. Бундай китоблар эса магазинларни банд қилиб ётаберади. Шунинг учун ҳам бу соҳага бевосита мутасадди бўлган Ўзбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, қолаверса нашриётлар, ижодий союзлар қаттиққўллик билан иш тутишлари, замонамиз талабларига тўла жавоб берадиган бадиий асарлар босиб чиқаришга эришишлари лозим.

Бунинг учун китобхонларнинг талаб ва эҳтиёжларини қунт билан ўрганиш, улар билан тез-тез учрашиб, фикрлашиб туриш, китоб пропагандасини кенг йўлга қўйиш даркор. Саҳна асарларига, кино ва телефильмларга нисбатан ҳам ана шундай талабчанлик вазияти ишимизга асосий мезон бўлиши зарур.

Ҳозирги кунда китобхонлар, томошабинларнинг талаб ва эҳтиёжлари ғоят даражада ўсиб кетди. Бунинг боиси, биринчидан, уларнинг фикр доираси кенг бўлса, иккинчидан, ахборотнинг турли воситалари орқали совет ва чет эл бадиий адабиёти ва санъатининг энг илғор ва энг яхши намуналаридан тўла баҳраманд эканликларидир. Радио, телевидение, матбуот воситалари орқали ҳатто энг сўнгги ижод асарлари билан ҳам танишмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар баъзан экранларимизда ёки саҳнамизда пайдо бўлиб турадиган айрим савиясиз асарларга лоқайд қарай олмайдилар. «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилган ва томошабинлар томонидан яхши қабул қилиб олинган юксак бадиий фильмлар билан бир қаторда «Карвон», «Сенга интиламан», «Бу ажойиб йигит» каби бўш фильмлар ҳам юзага келдики, бу асарлар киносанъатимизнинг олтин фондини бойитмайди.

Ёки бўлмаса яқинда Ҳамза театри саҳнасида қўйилган драматург Иззат Султоннинг «Кўрмайин босдим тиконни» драмасини олиб кўрайлик. Бу асар қиёмига етказилмай томошабин эътиборига ҳавола қилинди. Унда гўё «эркин севги» шиори остида одамлараро, хусусан муҳаббат масаласида ўзаро ишончсизлик, бевафолик, юксак инсоний туйғуларни камситиш каби ҳолатлар тасвир этилади. Гарчи автор ва театр бу асар воқеасини онда-сондагина учраши мумкин бўлган воқеа деб кўрсатсалар-да, асар томошабинда юксак инсоний ҳиссиётлар уйғотмайди, аксинча кишида аллақандай номатлуб ва ноаниқ чалкаш таассурот қолдиради. Эркин севги — ҳаё ва ибодан, ажойиб меҳнаткаш халқимизнинг эзгу ҳислари ва социалистик жамиятимизнинг юксак ахлоқий қоидаларидан, инсоннинг олий диди ва завқидан холи бўлишга интилиш эмаску, ахир! Шунинг учун ҳам танқидий мулоҳазаларни ҳисобга олиб, асардаги айрим саҳна ва ҳолатларга янада аниқлик киритиш, ижобий образларнинг ибрат кучини бўрттириб кўрсатиш керак.

Шунингдек, ёш томошабинлар театрининг «Иккинчи апрель» спектакли ҳам замон талаблари даражасида бўлмаган асар эканлиги маълум бўлди.

Юқорида кўрсатиб ўтилган асарларнинг маромига етказилмай саҳна юзини кўриши Ўзбекистон Ёзувчилар союзи, Ўзбекистон Театр жамияти, Ўзбекистон Маданият министрлигининг театр ишлари Бош бошқармаси ва бошқа шу ишга мутасадди ташкилотларнинг ўзаро яқин ижодий ҳамкорликда, юксак принципиаллик ва талабчанлик билан иш олиб бормаётганликларини кўрсатади. Юзхотир қилиш, камчиликларни рўй-рост айтишдан тортиниш каби йўл қўйиб бўлмайдиган одатлар авторни ҳам, театрни ҳам чалғитади, уларни ўз ишларига танқидий кўз билан қарашдан олислаштиради.

Коммунистик партия совет адабиёти ва санъатига ғоявий баркамол, бадиий жиҳатдан пишиқ, курашчан ва жанговар, халқчил ва партиявий, коммунистик қурилишнинг, идеология ишимизнинг ҳамиша ўткир, илғор жабҳаси деб қараб, унинг ривожланиш йўлларини ленинча донолик билан белгилаб, кўрсатиб бермоқда. **«Биз, —** дейди Л. И. Брежнев, **— ижодий изланишларга эътибор бериб қараш тарафдоримиз, шахсий истеъдодлар ва талантларнинг камол топиши тарафдоримиз, социалистик реализм методи заминида пайдо бўлган формалар билан услублар ранг-баранглиги ва хилма-хиллигининг тарафдоримиз. Партия раҳбарлигининг кучи — санъаткорнинг халққа хизмат қилишдек олижаноб вазифага ихлосини ошира билишдан, уни жамиятнинг коммунистик негизларида қайта қуришнинг эътиқодли ва актив қатнашчисига айлантира билишдан иборат».**

Шундай экан, биз идеология ишида, айниқса унинг энг муҳим соҳаси бўлган адабиёт ва санъат соҳасида ғоясизликка, сифатсизликка мутлақо йўл қўймаслигимиз, уни ҳамиша мусаффо сақлашимиз керак. Зеро, бадиий жиҳатдан қашшоқ, ғоявий паст савиядаги адабиёт ва санъат асарлари тарбиявий ишимизга зарар етказадики, кейинчалик уни тузатиш анча мураккаб ишдир.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети, барча ижодий союзлар ва ташкилотлар ҳозирги замоннинг юксак талаблари даражасида иш тутишлари, бадиий асарларнинг юзага келиши олдидан авторлар ва ижодий коллективлар билан муттасил иш олиб боришлари лозим. Бунинг учун мазкур идораларнинг партия ташкилотлари ва коммунистлари ўз партиявий бурчларини чуқур ҳис этган ҳолда ижодкорлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни мунтазам кенгайтириб боришлари керак бўлади. Коммунизм кишисини тарбиялаш, камол топтириш, меҳнат аҳлини юксак идеаллар руҳида тарбиялаш, уларни меҳнатда қаҳрамонликларга руҳлантириш, партиямизнинг совет халқи олдига қўяётган улкан режаларини амалга оширишга сафарбар этиш — санъаткорнинг муқаддас бурчидир.

ХАЛҚНИНГ НОЁБ БОЙЛИГИ

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИНИ АСРАЙЛИК ВА УЛАРГА ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикадаги архитектура, тарихий, бадиий ва археологик ёдгорликларни қўриқлаш, реставрация этиш ва пропаганда қилишни янада яхшилаш ҳамда улардан идеология ишида фойдаланиш чоралари тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Қабул қилинган қарорда таъкидланадики, Ўрта Осиё қадимий меъморчилигининг Ўзбекистон ССР территориясида сақланиб қолган кўпдан-кўп тарихий-бадиий ва архитектура ёдгорликлари совет фани ва жаҳон фани учун, Ўрта Осиё халқларининг ўзига хос маданияти ривожланиш тарихини марксча-ленинча тўғри тушуниш учун жуда катта аҳамиятга эга; улар меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми ва юксак бадиий эстетик идеаллар руҳида тарбиялашда замонавий монументал санъат ёдгорликлари каби муҳим аҳамиятга эга.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети таъкидладики, сўнгги йилларда республикада анчагина архитектура ёдгорликлари реставрация қилинди. Булар орасида Самарқанд, Бухоро ва Хивадаги қадимий меъморчиликнинг бир қанча ансамбллари бор. Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига қарашли Ҳамза номли санъатшунослик институти, республика Фанлар академиясининг археология институти ўтказган археологик тадқиқотлар натижасида Афросиёб, Далварзинтепа, Халчаён, Варахш каби жойларда жаҳон аҳамиятига молик ёдгорликлар очилди.

Тарих ва маданият ёдгорликларини пропаганда қилишга эътибор ортди, шуларга бағишланган лекциялар, виставкалар, экскурсиялар кўпайиб, матбуот, телевидение ва радио орқали материаллар берила бошланди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш жамияти, Ўзбекистон архитекторлари союзи, маҳаллий партия ва совет органларининг эътиборини тарих ва маданият ҳамда замонавий монументал ҳайкалтарошлик ёдгорликларини қўриқлаш, реставрация қилиш ва улардан идеология ишида фойдаланишдаги жиддий камчиликларга жалб этди.

Республикада қадимий меъморчиликнинг бир қанча ноёб асарларини реставрация қилиш, уларга ёндаш қўриқланадиган зона ва бориладиган йўлларни ободонлаштириш ишларида ҳали сусткашлик бор. Монументал ҳайкалтарошлик замонавий асарларини ҳисобга олиш ва қўриқлаш борасида тегишли ишлар ўтказилмаяпти. Илмий реставрация ишлаб чиқариш устахоналари учун мутахассис кадрлар тайёрлаш ташкил этилмаган. Маҳаллий советларнинг айрим ижроия комитетлари, область маданият бошқармалари ҳамда тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш жамиятининг область советлари архитектура ва археология ёдгорликларини қўриқлаш тўғрисидаги конунларнинг бузилишига қарши курашда зарур принципиаллик кўрсатмаётирлар.

Идеологик тадбирлар системасида, ёшларни ғоявий-эстетик, интернационал, ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашда, айниқса уларни совет халқининг шонли жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда тарихий меъморий ёдгорликлардан, монументал санъатнинг замонавий асарларидан тўла йўсинда фойдаланилмаётир, илмий-оммабоп адабиётлар, ҳужжатли фильмлар оз чиқарилаётир, Улуғ Октябрь Социалистик Революцияси, гражданлар уруши, 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлари шарафига, партия, Совет давлатининг атоқли раҳбарлари, фан ва маданият арбоблари шарафига қўйилган ёдгорликлар ва монументлар тўғрисида, шунингдек Ўзбекистон архитектурасининг тарихи тўғрисида, республика олимларининг катта-катта археологик кашфиётлари ҳақида эшиттиришлар кам уюштирилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар, район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область, шаҳар, район ижроия комитетлари, Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш жамияти, Ўзбекистон архитекторлари союзи зиммаларига маданиятимизнинг тарихий ва замонавий ёдгорликларини қўриқлаш, реставрация, пропаганда қилишни янада яхшилаш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиш мажбуриятини юклади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш жамияти, архитекторлар союзига 1975 йилда Самарқандда тарихий-меъморий, археологик ёдгорликлар ҳамда монументал ҳайкалтарошлик замонавий асарларини қўриқлаш, реставрация ва пропаганда қилиш ҳамда улардан идеология ишида фойдаланиш масалаларига бағишланган республика кенгаши ўтказишни тавсия қилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш жамиятига тарих ва маданият ёдгорликларини қўриқлаш тўғрисидаги қонунларнинг бузилишига қарши курашни кучайтириш борасида область ижроия комитетлари билан биргаликда тадбирлар қабул қилиш; архитектура ва монументал ҳайкалтарошлик замонавий ноёб объектларини давлат муҳофазасига ўтказишни ташкил этиш хусусидаги таклифларни киритиш; энг муҳим тарихий меъморий ёдгорликлар реставрация этилишини ҳамда уларга ёндаш муҳофаза зоналари ва бориладиган йўллар ободонлаштирилишини тезлаштириш; Шаҳрисабзда махсус илмий реставрация ишлаб чиқариш устахонасини очиш, Бухоро ва Самарқанд махсус илмий реставрация устахоналари базасида шогирдларга таълим бериш йўли билан реставратор уста кадрлар тайёрлашни ташкил этиш вазифалари топширилди.

Самарқанддаги Регистон ансамбли тамомила реставрация қилиниб бўлгач, у ерда Ўзбекистон маъмурий ва монументал санъат музейини очишга, Тошкентнинг Октябрь районида (Бинкент) тарихий қурилишлар қўриқхона зонасини барпо этишга қарор қилинди.

Қарорда ёдгорликларни таъминлаш учун ажратиладиган пул ҳамда моддий ресурслар ва техникани кўпайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўриш кўзда тутилган.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Кинематография, Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетларига тарихий меъморий ва археологик ёдгорликлар, замонавий монументал ҳайкалтарошлик тўғрисида, тарихий меъморий ёдгорликларни реставрация қилувчи усталарнинг ишлари, республика археологлари ва архитекторларининг ишлари тўғрисида ҳужжатли фильмлар чиқаришни кўпайтириш, етакчи санъатшунослар, археологлар, чет эллик олимлар иштирокида мунтазам равишда телевизион эшиттириш суҳбатларни ташкил этиб туриш, кинотеатрларда сеанслар бошланиши олдидан тарихий меъморий ва археологик ёдгорликлар, монументал санъат замонавий асарлари тўғрисидаги фильмлар кўрсатиб туришни кенг кўламда уюштириш вазифалари топширилди.

Республика газета ва журналларининг редакцияларига тарихий меъморий ёдгорликлар ҳамда монументал ҳайкалтарошлик замонавий асарларини қўриқлаш, реставрация ва пропаганда қилиш масалаларини матбуотда кенг кўламда ёритиш таклиф этилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига республика моддий маданият ёдгорликлари тўғрисида илмий ва оммабоп адабиёт чиқаришни кўпайтириш таклиф этилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Загребдаги «ОКИ» химия комбинатида ўнлаб номдаги маҳсулотлар тайёрланади. Бу корхонада тайёрланган маҳсулотлар чет элларга ҳам жўнатилади. Суратда: комбинатнинг бир қисми.

(ТАСС фотохроникаси).

ҲАЁТ СИНОВИДАН ЎТГАН ЙЎЛ

«Март Пленуми кўрсатган йўлдан» китоби тўғрисида

Ҳозирги даврдаги аграр сиёсатнинг асосларини ишлаб чиққан, партия ва халқни СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг чинакам илмий, реал программаси билан қуроллантирган КПСС Марказий Комитети 1965 йилги март Пленуми бўлиб ўтганига яқинда ўн йил тўлади.

Март Пленумининг тарихий аҳамияти, Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида жуда катта ишларни амалга оширган совет халқи курашининг ажойиб якунлари «Март пленуми кўрсатган йўлдан»* номли китобда ёрқин ва ишонарли тарзда баён этилган. Китоб КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўриқ ерлар ўзлаштирилганлигининг 20 йиллигига бағишлаб сўзлаган нутқи тексти билан бошланади. Тўпламдаги мақолаларнинг авторлари қишлоқ хўжалигини юксалтириш юзасидан олиб борилган кўп қиррали ишларнинг актив иштирокчилари ва бевосита ташкилотчилари бўлган Коммунистик партия билан Совет давлати таниқли арбоблари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари биринчи секретарлари, область ва район партия комитетлари секретарлари, машҳур олимлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларидир.

Март Пленуми белгилаб берган ва КПСС XXIII ҳамда XXIV съездлари қарорларида таъкидлаб ўтилган аграр йўлнинг амалга оширилганлиги партиямиз ва давлатимизнинг энг буюк иқтисодий ва сиёсий ютуғидир. Китобдаги якунловчи маълумотлар ва жуда кўп мисоллар совет қишлоғида туб сифат ўзгаришлари рўй берганлигидан, мамлакат экономикасини янада ривожлантиришда март Пленуми қарорлари ҳаётбахш таъсир кўрсатганлигидан далолат беради. Пленум қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳақиқатан ҳам янги уфқларини очиб берди, халқнинг янги ижодий кучларини ишга солди.

Март Пленумининг муҳим аҳамияти аввало шундаки, у КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь Пленуми белгилаб берган йўлни давом эттирган ва ривожлантирган ҳолда иқтисодий қурилиш, қишлоқ хўжалигига раҳбарлик соҳасида партия ленинча принциплари ва иш методларини тиклашга катта ҳисса қўшди. Март Пленуми Ленин васиятларига амал қилиб, ишлаб чиқаришни юксалтиришда, колхозлар ва совхозларни янада мустаҳкамлашда қишлоқ хўжалик ходимларининг моддий манфаатдорлигини таъминлаган иқтисодий тадбирлар системасини ишлаб чиқди.

Партия ҳозирги замон аграр сиёсатининг асосий йўлларини белгилар экан, эндиликда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини юксалтиришни таъминлаш учун, гарчи ҳатто муҳим бўлса ҳам, лекин айрим тадбирлар билангина чекланиш мумкин эмаслигини назарда тутди. Ҳаёт илгари сураётган туб вазифаларни ҳал этишга комплекс равишда ёндашиш керак эди. КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин совет қишлоғида амалга оширилган барча тадбирлар йиғиндиси китобда худди мана шу нуқтаи-назардан қараб чиқилган.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадал ривожлантиришга қаратилган тадбирлар комплексида бир қанча йилларгача маҳсулот харид қилишнинг аниқ планлари белгиланганлиги, харид нархларининг оширилганлиги ва пландан ташқари топширилган маҳсулот учун қўшимча ҳақ тўлашнинг жорий этилганлиги, колхозларнинг ташаббускорлиги ва хўжалик мустақиллигининг кенгайтирилганлиги, совхозларда хўжалик ҳисобининг тўла жорий этилганлиги ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди.

Экономикани ривожлантиришнинг интенсив омиллари биринчи ўринга қўйилган илмий-техника революцияси шароитида КПСС қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш, уни механизациялаш, химиялаштириш ва ерларни мелиорациялаш соҳасида катта-катта ишларни бажариш йўлига қатъий ўтиб олди. Китобда қишлоқ хўжалигига катта ҳажмда капитал маблағлар ажратилганлигини кўрсатувчи кўпгина маълумотлар келтирилган. Тўққизинчи беш йиллик мобайнидагина қарийб 129 миллиард сўм капитал маблағ сарфланади. 10 йил ичида хўжаликларга уч миллион трактор, 1,6 миллион юк автомобили, 906 минг ғалла ўриш комбайнлари, 23 миллиард сўмлик бошқа машиналар етказиб берилди. Колхозлар ва совхозларда электр энергия истеъмол қилиш анча кўпайди. Минерал ўғит бирмунча кўп миқдорда етказиб берилди. Суғориладиган ва заҳи қочирилган ерлар майдони кенгайди.

Партия қишлоқдаги туб иқтисодий тадбирларни амалга оширишни қишлоқ хўжалигига раҳбарликни қайта қуриш ва унинг методларини такомиллаштириш билан, омма ўртасида катта партиявий-сиёсий иш билан чамбарчас боғлаб олиб бормоқда. Китобда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган комплекс программасини амалга ошириш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўп қиррали фаолияти батафсил баён этилган. Авторлар партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш соҳасида республика, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия ташкилотларини ҳамда Советлар, касаба союзлари ва комсомолнинг қилган ишларини батафсил кўрсатиб ўтадилар.

Партия билан халқнинг муайян мақсадни кўзлаб қилган ишлари ўз самараларини берди. Ўртоқ Л. И. Брежнев қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган муваффақиятларни уқтириб ўтиб, бундай деди: «Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш юзасидан партия ишлаб чиққан ва у изчиллик билан амалга ошираётган йўлнинг самараларидан биз қадамба-қадам баҳраманд бўлмоқдамиз. ...Бу эса кейинги йилларда партия ва унинг Марказий Комитети фаолиятининг энг катта, энг улкан иқтисодий ва сиёсий якунларидан биридир».

Ўтган 10 йил ичида қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишларнинг энг асосий иқтисодий якуни ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларининг тезлаштирилишидан, унинг шу ҳаётий ғоят муҳим соҳадаги қолоқлиги бартараф этилганлигидан иборатдир. Авторлар маълумотларни таққослаб чиқиб, шундай хулосанинг тамомила тўғри эканлигини тасдиқлайдилар. 1961—1965 йилларда маҳсулотнинг ўсиши ўрта ҳисобда ҳар йили 2,3 процентни ташкил этган бўлса, саккизинчи беш йилликда 3,9 процентга етди.

Дон проблемасини ҳал этишда туб бурилишга эришилди. Дон етиштиришни кўпайтиришда саккизинчи беш йилликдаёқ кўзга кўринарли силжишлар рўй берган эди. Лекин кейинги вақтларда бу соҳадаги силжиш айниқса салмоқли бўлди. 1971—1974 йилларда ҳар йили етиштирилган дон ўртача ҳисобда 192 миллион тоннани ташкил этди, ёки еттинчи беш йилликдаги ўртача миқдорга қараганда 62 миллион тонна кўп дон етиштирилди. Эндиликда ҳосилдорликнинг кўпайишига биринчи навбатда интенсив омиллар ҳисобидан, яъни ишлаб чиқаришни механизациялаш, деҳқончиликни химиялаштириш, ерларни мелиорациялаш ҳисобидан эришилганлиги сифат жиҳатдан янги ҳол эканлиги китобда таъкидлаб ўтилади. Бу омилларнинг афзаллиги айниқса 1974 йилда намоён бўлди. Бир қанча районларда об-ҳаво шароити ноқулай келганлигига қарамай, умуман мамлакат бўйича 195,6 миллион тонна дон йиғиштириб олинди. Рекорд ҳосил — 1,9 миллион тонна шоли етиштирилди. Давлат 8,4 миллион тонна пахта олди.

Партия чорвачилик масалаларига алоҳида эътибор берди. Маълумки, бу тармоқнинг жиддий равишда орқада қолаётганлиги март Пленумида уқтириб ўтилган эди. Кейинги йилларда иқтисодий ва ташкилий тадбирларнинг бутун бир системаси қабул қилинди, фермаларнинг материал техника базаси анча мустаҳкамланди, чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг индустриал методлари тобора кенг жорий этилмоқда. Бу тадбирлар эса ўзининг яққол самараларини берди. Китобда ўн йил ичида гўшт етиштириш — 1,7 баравар, сут — 1,5, тухум икки баравар кўпайтирилганлиги кўрсатиб ўтилган. Авторлар чорвачиликда эришилган муваффақиятларни уқтириб ўтиб, шу билан бирга чорвачиликни ривожлантиришнинг ҳозирги даражаси ҳали қониқарсиз эканлигини кўрсатиб ўтадилар. Баъзи маҳсулотларга бўлган талаб-эҳтиёж ҳозирча тўла таъминланаётгани йўқ.

Кейинги йилларда колхозлар ва совхозларнинг экономикасида янги тенденция кўзга кўринарли даражада намоён бўла бошлади. Колхозлар экономикасининг ўсишига, аввало меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилмоқда. Колхозлараро кооперативлаш ва аграр саноат интеграциялаш базасида ихтисослаш ва концентрациялашни янада ривожлантириш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг самарадорлигини кўпайтириш учун битмас-туганмас резерв эканлигига китобда алоҳида эътибор берилган.

Қора тупроқли бўлмаган ерлар тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг 1974 йил март ойида қабул қилган қарорининг амалга оширилиши қишлоқ хўжалигини ривожлантиришни тезлатишнинг муҳим бўғини бўлади.

Колхозлар ва совхозлар экономикасининг мустаҳкамланиши натижасида қишлок ҳаётининг туб проблемаларини ҳал этиш учун реал шарт-шароитлар вужудга келди. Қишлоқнинг социал қиёфасида юз берган ўзгаришлар ўтган ўн йилнинг энг муҳим якунларидан биридир. Китобда келтирилган жуда кўп мисоллар, умумлаштирилган маълумотлар колхозларда гарантияланган меҳнат ҳақи тўлашнинг жорий этилганлиги, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш даражасини оширишга қандай яхши таъсир қилганлиги кўрсатиб ўтилган. Колхозчиларнинг ойлик ўртача меҳнат ҳақи 1965 йилдагига нисбатан икки баравар, совхоз ходимларининг иш ҳақи эса 1,8 баравар кўпайди. Колхозчиларни пенсия билан таъминлаш ва социал страхование жорий этилди, қишлоқ меҳнаткашларининг уй-жой — маиший шароити яхшиланмоқда. Маданий-маиший бинолар қурилиши тобора кенг кўламда олиб борилмоқда. Қишлоқ посёлкаларини комплекс тарзда қуриш амалга оширилмоқда.

Ўтган йиллар мобайнида қишлоқ хўжалигида юз берган социал-иқтисодий ўзгаришларнинг ажойиб манзараси барча иттифоқдош республикалар мисолида кўрсатиб ўтилган. Авторлар ҳар бир республика шароитида партия аграр сиёсатининг муваффақият билан амалга оширилганлиги социалистик миллатларнинг янада барқ уриб яшнаши ва бир-бири билан яқинлашуви учун, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг жисмоний меҳнат билан ақлий меҳнат ходимларининг иттифоқи мустаҳкамланиши учун иқтисодий негизни янада кўп даражада мустаҳкамлади, деган муқаррар хулосага келадилар.

Март Пленумининг белгилаб берган йўли замон синовидан ўтди. Партия ишлаб чиққан ва амалга оширган тадбирлар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, колхозлар ҳамда совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш учун барқарор иқтисодий имкониятлар яратибгина қолмай, шу билан бирга қишлоқда ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштириш учун, омманинг активлиги ва ижодий ташаббусини кенг ривожлантириш учун майдон ҳам очиб берди.

Партиянинг аграр сиёсати ишчилар синфининг, колхозчи-деҳқонларнинг, бутун совет халқининг манфаатларига тамомила мувофиқ эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб берди. СССРнинг куч-қудрати тобора кўп даражада мустаҳкамланди, унинг халқаро обрў-эътибори ўсди.

Эндиликда колхозлар ва совхозларнинг экономикаси жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Аммо эришилган муваффақиятлар билан кифояланиб қолиш коммунистларнинг, совет кишиларининг хусусияти эмас. Қишлоқ хўжалигида ҳали фойдаланилмаётган резервлар борлиги, ишлаб чиқаришнинг эришилган даражаси эса шу соҳада вужудга келтирилган моддий-техника имкониятларидан ҳозирча орқада қолаётганлиги китобда уқтириб ўтилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети ишдаги камчиликларни ва ҳал этилмаган проблемаларни равшан кўриб турибди, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстириш суръатларини тезроқ кучайтириш учун, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хом ашёга бўлган ва тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлаш учун зарур чораларни кўрмоқда.

* * *

«Март Пленуми кўрсатган йўлдан» номли тўплам партиямиз билан давлатимизнинг аграр сиёсат масалаларида тўплаган буюк амалий тажрибасини умумлаштирган жиддий илмий асардир. Китоб колхозлар ва совхозлар экономикасининг ривожини чуқур ва ҳар тарафлама анализ қилганлиги, муҳим назарий ва амалий хулосалар чиқарганлиги билан ҳам қизиқарлидир. Бу китобнинг партия ва совет ходимларига, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларига, олимлар, ўқитувчилар, ўқувчи ёшларга, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш проблемалари билан қизиққан ҳамма кишиларга манзур бўлишига шак-шубҳа йўқ.

Г. ЗИНЧЕНКО,
Экономика фанлари доктори, профессор.
(**«Правда»** газетасининг 21 февраль сонидан).

*** «Март Пленуми кўрсатган йўлдан». Москва сиёсий адабиёт нашриёти. 1975 йил, редакцион коллегия: В. А. Голиков (раҳбар), Н. А. Заколупин, П. А. Игнатовский.**

СССР Олий Совети Президиумида

Тюмень области шимолий районлари — Урал—Поволжье—Марказ газ қувури қурилиши топшириқларини муваффақиятли бажарганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1975 йил 20 февралдаги фармони билан алоҳида ўрнак кўрсатган бир группа ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни СССР орден ҳамда медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан қуйидагилар мукофотландилар: «Мосгазпроводстрой» трести 14-қурилиш бошқармасининг кран-машинисти-турбакладчик В. А. Володин, «Союзгазспецстрой» трести бошқарувчисининг ўринбосари А. Е. Фомин, «Мосгазпроводстрой» трести 1-қурилиш бошқармаси пайвандлаш-монтаж бригадасининг бошлиғи Н. Ф. Пестов, «Приобьтрубопроводстрой» трести 20-ихтисослаштирилган бошқарма старший прораби Н. С. Барсуков, Челябинск трубопрокат заводининг электр пайвандчиси А. И. Юсин ва «Нефтепроводмонтаж» трести 74-қурилиш-монтаж бошқармасининг слесарь-монтажчиси М. Е. Мельников.

Октябрь революцияси ордени билан 7 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 56 киши, Халқлар дўстлиги ордени билан 60 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 99 киши, III даража Меҳнат Шуҳрати ордени билан 242 киши, «Шавкатли меҳнати учун» медали билан 163 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан 155 киши мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Совети ведомостлари»да ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ, 21 февраль. (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVII пленуми якунлари ва КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми қарорлари ҳамда шу Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқи асосида келиб чиқадиган вазифаларни бажариш тадбирларини муҳокама қилдилар. Шу масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклади тингланди. Область партия комитетининг иккинчи секретари В. К. Михайловнинг доклади партия ҳужжатларини алмаштириш якунларига бағишланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси Т. Н. Осетров нутқ сўзлади. Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг инструктори С. З. Шпилевой қатнашди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ССР территориясида истиқомат қилаётган ва ўнта бола туғиб, тарбиялаган 237 нафар кўп болали онага СССР Олий Совети Президиумининг 1975 йил 14 февралдаги фармонига мувофиқ «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди, уларга «Қаҳрамон она» ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилади. (ЎзТАГ).

ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ АМАЛДА

СИНОВ ОЛДИДАН

Польшанинг энергетика трубопроводлари тайёрловчи «Энергополь» корхонаси коллективи масъулиятли синов олдида турибди. Азамат коллектив Совет Иттифоқи территорияси бўйлаб ўтадиган ва Оренбург шаҳрини СССРнинг ғарбий чегараси билан боғлайдиган газ қувурлари қурилишида иштирок этмоқда. Польшалик қурувчилар узунлиги 550 километр бўлган газ линиясининг биринчи участкасида қувурлар ётқизишмоқда. Болгария, Венгрия, ГДР, Румыния, Чехословакия ва СССР бинокорлари қолган бошқа участкаларни қуриб фойдаланишга топширишлари керак. Бу қурилиш лойиҳасини ишлаб чиққан Совет Иттифоқи айни вақтда қурилишнинг бош буюртмачисидир.

Кенг кўламдаги бундай халқаро қурилиш ишлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳаётида биринчи бор олиб борилаётир. Газопроводнинг узунлиги 2800 километрга тенг. Қурилиш интернационал пудратчи ташкилотлар ўртасида ўзаро ҳамкорликни, меҳнат жасорати кўрсатишни талаб этади, қардош мамлакатларнинг алоқалари нақадар самарадорлигини яна бир бор намойиш қилади.

Польшалик қурувчилар трубопроводлар ётқизишда катта тажриба тўплашган. Мутахассисларимиз ГДР территориясида худди шундай ишларни олиб боришмоқда. Улар бу ерда 800 километрга яқин трубопроводлар ўтказишди. Айни вақтда польшалик 600 бинокор Шведт-ойна ва Цейц-Белин участкаларида меҳнат қилишаётир. Польшанинг ғарбдаги қўшниси — ГДРда яқин келажакда ҳам катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилади. Ана шу ишлар юзасидан шартномалар тузилмоқда.

Оренбург газопроводининг Польша участкаси «Энергополь» томонидан мамлакат ташқарисида олиб борилаётган йирик қурилишлардан биридир. Ер қазиш ишлари Польшадаги энг йирик «Катовице» металлургия комбинати қурилишида бўлганидек ҳажмда бажарилади. Замонавий ер қазиш машиналари, диаметри бир ярим метрли трубаларни транспортировка қилиш учун механизмлар, пайвандлаш асбоб-ускуналари бинокорларга қўл келади. «Энергополь» бугунги кунда барча зарур асбоб-ускуналарга эга.

Газопровод қувурларини ётқизиш шу йилнинг баҳорида бошланади. Ҳақиқатан ҳам қурилиш бошланишига озгина вақт қолди. Шу боисдан «Энергополь» вакиллари Польша қурувчилари барпо этадиган трасса билан танишиб чиқмоқдалар. Қурилишга келадиган 4 минг польшалик ишчи-хизматчининг меҳнатини ташкил этиш масалалари ҳал қилинмоқда.

«Энергополь» — ёш корхона, у ўтган йили ўз мамлакатида ва хорижий юртларда трубопроводлар барпо этишни олиб бораётган турли меҳнат коллективларининг ягона оилага бирлаштирилганлиги натижасида юзага келди. Польшалик труба ётқизувчилар яқин орада асосан икки йирик қурилишни бажаришади. Улар Совет Иттифоқидаги Оренбург газопроводи билан бир қаторда Плоцкий нефть трассаси қувурларини ҳам ётқизадилар. У Белоруссия, Литва ва Эстония республикалари территориялари бўйлаб ўтади. Польшалик бинокорлар бу нефть трассасининг 495 километрини фойдаланишга топширадилар.

Оренбург газопроводининг қурилиши 1978 йилнинг охирида тугалланади. Унинг фойдаланишга топширилиши билан Польша СССРдан ҳар йили 2,8 миллиард куб метр газ олади.

У. ПЕТЕР,
Польша журналисти.
(«Интерпресс» — АПН).

ПОКИСТОНДАГИ ГАСТРОЛЛАРДА

КАРОЧИ, (ТАСС мухбири). Карочидаги санъат уйи Ўзбекистон давлат республика қўғирчоқ театрининг концертини томоша қилишни истаган кишиларни сиғдира олмади. Концерт бошланишдан олдин Синт вилояти маориф, маданият, планлаштириш ва тараққиёт министри Пиярали Аллана совет артистларини табриклаб бундай деди: «Покистон билан Совет Иттифоқи ўртасида на фақат иқтисодий савдо-сотиқ муносабатлари, балки энг яқин маданий алоқалар ҳам ўрнатилганлиги кишини қувонтиради. Эндиликда покистонликлар совет санъатининг ютуқлари билан, бутун дунёда донг таратган совет артистларининг ижрочилик маҳорати билан ҳар томонлама танишиш имкониятига эга бўлдилар».

Давлат республика қўғирчоқ театрининг бу сафарги гастроли икки мамлакат халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстликнинг яққол мисоли, икки давлат ўртасидаги самимий, ҳақиқатан ҳам яхши қўшничилик муносабатларининг тимсоли бўлиб хизмат қилади, деб таъкидлади министр.

Томошабинлар концертнинг якунловчи номеридан кейин узоқ вақт тарқалмай туриб, совет артистларининг маҳоратини олқишладилар, Покистон—Совет дўстлиги шарафига хитоб сўзларини айтдилар, катта концерт залида урду тилида нақоратлар айтилганида томошабинлар саҳнани гулдасталар билан тўлдирдилар.

Лоҳур ва Равалпинди аҳолиси ҳам совет артистларининг маҳорати билан танишиш шарафига муяссар бўлади.

В. ПИСАРЧИК.

КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ БЕЛГИСИ ОСТИДА

БОНН, (ТАСС). ГФРнинг бир группа таниқли жамоат арбоблари «Фашизмдан халос бўлган куннинг ва уруш тугаганлигининг 30 йиллиги комитети» ташкил этилганлигини эълон қилди. Улар ГФР аҳолисига мурожаат қилиб, шу санани «Гитлер фашизмидан халос бўлган куннинг 30 йиллиги — Европада тинчлик учун курашнинг 30 йиллигидир» деган шиор остида нишонлашга чақирдилар.

Мурожаат авторлари маълум қиладиларки, ГФРнинг барча демократик ва антифашист кучлари, дунёқарашидаги тафовутдан ва қайси партияга мансуб эканлигидан қатъий назар, ана шу санани кескинликни юмшатиш ва тинчликни таъминлаш, тинч-тотув яшаш принциплари асосида Европадаги барча давлатларнинг ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлиги белгиси остида нишонлайдилар.

Шу муносабат билан улар социалистик мамлакатлар ва ГФР ўртасида тузилган шартномалар ва битимлар тинчликни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

ХАЛҚ НАЗОРАТИ КОМИТЕТЛАРИДА

ОҚДАРЁ

«Узсельхозтехника» район бирлашмаси халқ контроли группаси ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, техника тараққиётини жадаллаштириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, резервларни тўлароқ ишга солишда партия бюроси ва маъмуриятга амалий ёрдам кўрсатмоқда. Сўнгги бир йилда группа шу мақсадда 30 марта текшириш ўтказди. Натижада ремонт сифатига эътирозлар камайди, автотранспорт ва техника хизмати станциясининг иши яхшиланди. Назоратчилар таклифи билан цехлар қайта ускуналанди. Бу меҳнат унумдорлигини кескин оширди. Иш вақтидан ва ускуналардан оқилона фойдаланилмоқда. Буларнинг ҳаммаси якунловчи йил мажбуриятлари муваффақиятли бажарилиши учун реал имкониятлар яратмоқда.

Район халқ контроли комитети мазкур группа фаолиятини маъқуллади. Унинг ибратли тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда.

НУКУС

Шаҳар халқ контроли комитети 13 автохўжаликда бензин, дизел ёнилғиси ва мойлаш материалларини сарфлашнинг аҳволини ўрганиб чиқди. Бу ишда 43 назоратчи фаол иштирок этди. Рейд 1974 йил давомида автотранспортчилар 246 минг литр бензин ва 75 тонна дизель ёнилғисини тежаб қолишганлигини кўрсатди. Иқтисод ва тежамкорлик иши 19, 29, 108-автобазаларда намунали йўлга қўйилган.

Бироқ, бу муҳим ишда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Кўпинча спидометрлари созланиб, пломбаланмаган автомашиналарни рейсга чиқариш ҳоллари рўй бермоқда. Бу кўзбўямачилик ва иш ҳажмини ошириб ёзишга йўл очаётир. Жумладан, ҳисоботда «Каракалпакводстрой»га қарашли автобаза транспортида қурилиш колоннасига 33107 тонна қум ташиб берилди, деб кўрсатилган. Аслида эса қурилиш учун бор-йўғи 5500 тонна қум ишлатилган, холос.

Ёнилғи-мойлаш материалларини тежамкорлик билан сарфлашдан шоферларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш йўлга қўйилмаган. Шаҳардаги 14, 120-автобазаларда ёнилғини беҳуда сарфлаш ҳоллари айниқса кўп учрамоқда. Шаҳар халқ контроли комитети оммавий рейд якунини муҳокама қилиб, боқи-беғам раҳбарларни қаттиқ жазолади, бу ишда кескин бурилиш ясаш тадбирларини белгилади.

ХОНҚА

Район халқ контроли комитети мактаб халқ контроли группаларининг ишини жонлантириш масаласини муҳокама қилди. Қабул қилинган қарорда Ш. Руставели номли, Д. Раҳимова номли, А. Навоий номли мактабларнинг назоратчилари буфетлар ишини яхшилаш, таълим-тарбия савиясини оширишга самарали таъсир кўрсатаётганликлари алоҳида таъкидланди.

Шу билан бирга мажлисда Пушкин номли, Макаренко номли, «Комсомол» мактаблари халқ контроли группалари оммавий рейд ва кўрикларни кам ўтказаётганликлари танқид қилинди. Назорат ишининг оммавийлиги ва ошкоралиги эътибордан четда қолаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Мактабларда назорат ишини кучайтириш тадбирлари белгиланди.

Халқ контроли саҳифаси

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун мавжуд резервлардан оқилона фойдаланиш соҳасидаги кўрсатмаси, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати комбинатимиз халқ назоратчиларининг активлигини кучайтириб юборди. Ҳар бир киши кунт билан ижодий меҳнат қилиши, ишлаб чиқариш ва давлат интизомига қатъий риоя этиши, технология жараёнларини такомиллаштириш масалалари узлуксиз назоратга олинди.

Жонкуярлар

Шу йилнинг 20 январь куни тўқимачилик фабрикаларида ўтказилган рейдда 25 киши, тайёрлаш фабрикасида эса 17 киши ишга кечикиб келганлиги аниқланди. Бу факт назоратчиларимизни жиддий ташвишга солиб қўйди. Улар айбдорларни жазолаш билан кифояланишлари мумкин эди, лекин ундай қилишмади. Камчиликларнинг сабабларини аниқлашга киришишди. Текширишлар комбинатнинг транспорт бўлими фаолиятидаги нуқсонларни очиб берди. Чунончи, ишга узоқ жойлардан қатнайдиган кишиларни ташиб келтиришга ажратилган автобуслар ҳамиша графикда белгиланган муддатларда қатнамас, шоферлар орасида интизомсизлик рўй бераётган экан. Шунинг учун назоратчилар транспорт бўлими ишидаги камчиликларни бартараф қилиш орқали умуман, меҳнат интизомини яхшилашга катта ёрдам кўрсатдилар.

Текшириш ва рейдларнинг натижалари ишчи йиғилишларида кенг муҳокама қилинмоқда. Бу нарса коллектив аъзоларида рўй бераётган нуқсонларни бартараф этиш учун масъулият ҳиссини кучайтирмоқда. О. Шўралиева, Г. Волосач, А. Носирова, Н. Филатова, О. Йўлдошева, Ю. Нажмиддинов сингари жонкуяр назоратчиларимизнинг фаол ёрдами, принципиаллиги туфайли ишдаги кўпгина камчиликлар қисқа муддатда бартараф этилмоқда.

К. ДАВЛЕТЧАРОВА,
Наманган шаҳридаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» шойи газламалар комбинати партия ташкилотининг секретари.

Бизнинг интервьюлар

РЕЗЕРВЛАРНИ ИШГА ТУШИРАМИЗ

— Партия Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарори ва Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорлардан келиб чиқадиган вазифаларни халқ назоратчиларининг кенгашида муҳокама қилдик. Асбоб-ускуналардан ва моддий ресурслардан фойдаланишни яхшилашга асосий эътиборни қаратдик. Шу тариқа фаолиятимизнинг яқин келажакка мўлжалланган амалий режалари туғилди.

Цехларда асбоб-ускуналарни сақлаш, улардан фойдаланиш аҳволини текшириб чиқди. Рейд вақтида баъзи цех бошлиқлари қизариб қолишди. Улар ускуналарни эҳтиёт қилиб сақлаш чорасини кўрдилар. Рангли ва қора металлар прокати сарфи қаттиқ ҳисобга олинди.

Анвар СУЛТОНОВ,
Тошкентдаги «Компрессор» заводи халқ контроли группасининг раиси

* * *

Халқ назоратчиларимиз хўжалик ривожига қўшаётган ҳисса йил сайин тобора салмоқли бўлиб бормоқда. Сўнгги бир йилда ўттиздан ортиқ рейд ва текширишлар ўтказдик. Натижада ҳосилдорликни ошириш резервлари тобора тўла ишга солинмоқда, чорва қишловини ташкил этиш, техника ремонтидаги камчиликларнинг олди олинмоқда.

Назоратчиларимизнинг фаол ишлари туфайли сўнгги бир йилда 20 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тежаб қолинди. Бунда Акром Тошев, Зариф Рустамов, Олим Наврўзов, Болта Қойилов, Жамила Эшонова сингари активларимиз алоҳида жонбозлик кўрсатишди.

Шу кунларда колхоз правлениесининг кўкламги дала ишларини муваффақиятли ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирлари изчил бажарилишини назорат остига олдик. Техниканиң мавсумга тахт қилиб қўйиш, ирригация-мелиорация ишлари, далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш кундалик назоратимизда.

Латиф МУҚИМОВ,
Бухоро область Свердлов районидаги Охунбобоев номли колхоз халқ контроли группасининг раиси.

СОЦИАЛИСТИК МУЛК — МУҚАДДАС

Халқ мулки, давлат мулки — муқаддас ва дахлсиздир. Уни муттасил кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик, капитал маблағлардан оқилона фойдаланиш учун жонкуярлик совет кишиларига хос олий фазилатга айланди. Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили юксак марраларини муддатидан илгари эгаллаш учун курашаётган областимиз меҳнаткашлари янги қувватларни ишга тушириш, меҳнат унумдорлигини тинмай ошириш учун курашмоқдалар. Ҳамма ерда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг қудратли тўлқини мавжланмоқда.

Лекин юз бераётган камчиликлардан кўз юмиш асло ярамайди. Саноат корхоналарида, қурилиш майдонларида, колхоз ва совхозларда халқ контроли органлари ўтказаётган оммавий текширишлар, кўриклар, рейдлар жиддий нуқсонларни аниқлашга, халқ мулкини кўз қорачиғидек асраб, унинг дахлсизлигига тажовуз қилган айрим шахсларни тийиб қўйишга қаратилгандир. Чунончи, Бувайда районида юз берган айрим нохуш фактлар тўғрисида назорат органларига сигналлар тушa бошлади. Ўтказилган текширишлар райондаги нон комбинати директори А. Камолов, бош бухгалтер К. Абдуллаевлар фаолиятида кўпчиликни ранжитиб келаётган нуқсонлар борлигини кўрсатди. Улар ишлаб чиқариш илғорларини рағбатлантириш фондидан ноўрин фойдаланиб, бошқарув аппаратига жойлашиб олган ҳайбаракаллачиларни асоссиз «мукофотлаб» келганлар. Ҳар икки мансабдор шахс ўз вазифасидан четлаштирилди.

Шу райондаги Ленин номли колхоз чўпонлари Б. Турсунматов билан Э. Жумаевнинг қилмишлари бундан ҳам ошиб тушди. Хўжалик раҳбарларининг эътиборсизлигидан фойдаланиб, улар 91 қўйни талон-торож қилиб, коллективга 7 минг сўмдан зиёд зиён келтирдилар. Халқ назоратчилари бу хил номаъқулчиликларнинг олдини олишди. Хўжалик раҳбарлари юз берган ходисадан тегишли хулоса чиқариб олишлари, колхоз мулкини дахлсиз сақлашни таъминлашлари керак.

Область халқ контроли органлари кенг жамоатчиликнинг хушёрлиги ва кундалик ёрдамига таяниб, социалистик мулкни кўз қорачиғидай асрашга интилмоқдалар. Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, ҳозир областимизда 36 мингдан зиёд халқ назоратчиси самарали иш олиб бормоқда. Халқ контроли комитетлари уларнинг активлигини ошира бориб, оммавий рейдлар ва текширишлар ўтказишга тобора кенг жалб этмоқдалар. Сўнгги бир йилда кенг активнинг фаол иштироки билан 1,5 мингдан зиёд рейд ва текширишлар ўтказилди. Бунинг асосий кўпчилиги социалистик мулк ва уни сақлаш масалаларига қаратилди. Натижада давлат ва халқ мулкига нисбатан хўжасизларча муносабат, талон-торож сингари камчиликларнинг олди олинди. Айбдор шахслар жазоланди.

Халқ контроли органлари капитал маблағлардан фойдаланишдаги интизомсизлик кўринишларига нисбатан муросасизларча кураш олиб бормоқдалар. Фарғона ёғ-мой комбинатида тайёр маҳсулотни сақлашда жиддий камчиликлар рўй бериб келган. Фақат икки ой ичида истеъмолчиларга юборилган пахта ёғидан 1312 яшик кам чиққан. Текшириш давомида корхонада юз бераётган бошқа камчиликлар ҳам очиб ташланди, унинг якунлари область партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди.

Баъзан таажжубланарли фактларга ҳам дуч келаётирмиз. Айрим масъул раҳбарларнинг давлат мулкига бефарқ қараши, уни нозарур мақсадлар учун совуриши кишини ҳайрон қолдиради. 2504-автоколоннада шундай ҳодиса юз берди. Автоколонна раҳбарлари машиналарнинг техника тайёргарлигини яхшилаш ниқоби остида нақд пулга машина узеллари ва қисмларини четдан сотиб олабошлаганлар. Қисқа муддатда 15 минг сўмдан зиёд маблағ шу тариқа совуриб юборилган. Бу ҳам етмагандек, маданий-маиший тадбирлар ўтказиш учун ажратилган маблағлар ҳам ўринсиз сарфланган. Чунончи, шу фонддан 26 та туристик путёвка, 103 дона футбол абонемент билети олиниб, турли кишиларга «совға» қилиб юборилган. Молиявий фаолиятдаги бундай нуқсонлар туфайли давлатнинг 14 минг сўм маблағи беҳуда сарфланган. Тўғри, айбдорлар қаттиқ жазоландилар. Хотамтойларча сарфланган маблағнинг бир қисми улардан ундириб олинди.

Маълумки, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика колхоз ва совхозларида социалистик мулкни сақлаш юзасидан курашни кучайтириш тўғрисида муҳим қарор қабул қилган эди. Область халқ контроли комитети уни бажара бориб, Ўзбекистон ва Ленинград районлари хўжаликларида бир қатор текширишлар ўтказди. Натижада айрим колхоз ва совхозлардаги молиявий ишдаги чалкашликлар, чорва молларини сақлашдаги камчиликларга барҳам берилди. «Қўқон», Ҳамза Ҳакимзода номли совхозларда илғорларни рағбатлантириш фондларидан, умумий овқатланиш учун ажратилган маблағлардан нотўғри фойдаланилаётгани аниқланди. Чунончи, Ҳамза Ҳакимзода номли совхозда директорнинг валломатлиги билан кўп ойлик оладиган мутахассисларга моддий ёрдам кўрсатилган. Бу совхоз учун 4 минг сўмга тушибди.

Ер — эл-юрт бойлиги. Ер ҳақидаги қонунлар ҳам муқаддас. Аммо баъзи хўжалик раҳбарлари турли йўллар билан уни бузишга йўл қўймоқдалар. Лавозимни суиистеъмол қилиб, экин майдонларини талон-торож қилишга йўл очиб бермоқдалар. Олтиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси О. Мусахонов ана шундай йўлдан бориб, обрў-эътибордан айрилди. У суғориладиган унумдор ерларни ошна-оғайни, таниш-билишларига бўлиб бераверди. Фақат ўтган йилнинг ўзида шу тариқа 7 гектардан зиёд экин майдони ҳар кимларга ҳадя қилинди. Айни вақтда масъулиятли постларга ишончсиз, эгриқўл кишилар тайинланди. Оқибатда хўжаликда юлғичлик кайфияти кучайди, кўзбўямачилик авж олди. Халқ назоратчиларининг фаол аралашуви билан О. Мусахонов вазифасидан олиб ташланди.

КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленумида таъкидланганидек, резервлардан тўла-тўкис фойдаланиш, капитал маблағларни оқилона сарфлаш тараққиётимизнинг муҳим гаровидир. Область халқ назоратчилари ўзларининг кундалик фаолиятларида муттасил шунга интилмоқдалар. Улар бундан буён ҳам социалистик мулкнинг содиқ посбони вазифасини сидқидилдан адо этаверадилар.

С. ТОШТЕМИРОВ,
Фарғона область халқ контроли комитетининг раиси.

● Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида кам сарф билан кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси авж олдириб юборилди. Тошкент экскаватор заводи коллективи халқ хўжалиги учун кўплаб серунум машиналар етказиб бериш учун курашиб, бу мусобақада фаол қатнашмоқда. Корхона аҳлининг муваффақиятларига халқ назоратчилари салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Маҳсулот сифати, материаллар ва электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланиш уларнинг муттасил назоратида.

Суратда: фаол халқ назоратчиларидан А. Ордин ва Қ. Исаев ўртоқлар жўнатишга тайёрланган «Э-304В» экскаваторининг сифатини текшириб кўришмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

Ажаб савдолар

ҚАТОРДА «НОРИНГ» БЎЛСА

Бир неча кунки, Амир Атауловичнинг учун хотиржамлик бегона. Кўча-кўйда табриклашади, кабинетида қутлашади. Хат, открытка орқали, телефон орқали муборакбод этишади. Хуллас, қутловлар чилла қоридек ёғилади. Бу унга хуш ёқади, албатта. Негаки, қутлов бежиз бўлмасди-да. Қуруқ қошиқ оғиз йиртади. Мана ҳозир ҳам шундай бўлди. Кабинетига кириб улгурмай телефон устма-уст жиринглади.

— Алло, Амир Атауловичми? Участка олибсиз деб эшитдим, — телефон қилаётган киши энтикар, ўзини босишга уринса ҳам ҳаяжони ошкора эди. — Муборак бўлсин!

— Қанақанги участка, Азим Давбаевич, — деди кабинет соҳиби оҳиста. — Уни отам олдилар.

— Отангиз олганлари — сиз олганингиз, — бўш келмади қутловчи, — қўйиндан тўкилса, қўнжига тушади. Ҳа, шундай азизим, шундай.

Тил тилни тушунди. Икки суҳбатдош хиринглаб қўйишди.

— Хўш, энди бизга қандай хизмат бор?

Амир Атаулович ўйлайди. Маиший хизмат комбинати участка қурилишига қандай қўл қоқиши мумкин? Ахир, этикдўзлик, тикувчиликдан тахта-ёғоч чиқмайди-ку?!

— Уринманг, — дейди камтарлик билан Амир Атаулович трубкага. — Уринманг, азизим.

— Уриниши бор эканми, — дейди Азим Давбаевич. — Қурилишга ғишт-пишт, ёғоч-поғочдан аллақанча кетади.

— Ғиштни сиз қандай эплайсиз?...

— Ғишт биздан, топамизда, — дейди қисқагина қилиб маиший комбинат директори. — 50-60 минг донаси етадими?

— Биласиз-ку, фақирингиз камтарона яшайди. 40 минг пишиқ ғишт бўлса олам гулистон.

— Бўлди, бўлди, — Азим Давбаевич шундай деди-ю, бироз тин олиб қўшиб қўйди. — Муҳайё қиламиз.

Шундай қилиб, Ангрендек шаҳарнинг 17-кварталида ҳали пойдевори кўтарилмаган тўққизинчи участкага 40 минг дона ғишт келиб тушди. Кечқурун Амир Атаулович бориб қараса бир ёнда — пишиқ ғишт, бир ёнда — темир-бетон плиталар. Оббо, азаматларей! Оббо, Фёдор Григорьевич-ей! Темир-бетон буюмлари заводининг директори эканини кўрсатибди-да. Деворини тикласанг, томини дўндириб бераман, деган эди. Сўзининг устидан чиқибди.

Участкада иш қизиб кетди. 95-кўчма механизациялашган колонна прораби Ю. Халимулин ғишт теришни ўз зиммасига олди. Қурувчи Глухов ўн кунда участка деворини бинойидек кўтариб қўйди. «Водоканал» слесарлари Жиленков, Рязанов, Геиль, Яковлевлар у ғишт деса — ғишт, лой деса — лой узатиб туришди. Участка қурилишида ишлаганлари учун ҳаммалари тегишли ташкилотлардан маошни мўмай санаб олишди.

Муҳтарам газетхон, бу валломат ким экан, демоқчисиз. Шундайми? Қани бўлмаса танишинг: Амир Аманулов Ангрен шаҳар «Водоканал»ининг директори. Участкани бўлса, отаси Атаула Аманулов «қурди». Ўғли қанчалик «баобрў» эканини ота ўшанда кўрди. Бир қарасанг, машиналар турна қатор ғишт, ёғоч-тахта-ю, пўлат қувурлар ташийди, бир қарасанг, беш-ўн одам енг шимариб ишга тушади. Аммо бир нохушлик кўнглини хира қилди: шаҳар ижроия комитети Амир Амануловнинг «ташаббускорлиги»ни муҳокама қилди. Келтирилган зиённи қоплаш талаб қилинди. Ушанда у мажлисда ўтириб мийиғида кулди. Кейин участкага қайтиб, тўсатдан шоферига буюрди:

— Бор, газ пайвандчисини олиб кел! Аппаратини ҳам юклаб келсин!

Ота ҳайрон. Ўғил тушмагур яна нималарни орзу қилиб қолдийкин?

— Иситилмайдиган уй-уйми? — деди ўғли отасига яқинлашиб. — Ҳали ижроком мажлисида ўтириб шу фикр хаёлимга келиб қолди. Қувур ётқизиб, иссиқлик трассасига улатаман.

— Рухсат-пухсат олдингми, ўғлим?

— Қанақа рухсат? Кимдан оламан? Ҳар бир уй иситилиши керак. Бу — қонун. Бошқасини билмайман! Билмайман!

Ҳадемай иш бошланиб кетди. Кўча ўртасидан иссиқлик трассасига қараб қувур ётқизилди. Амир Атаулович ҳаш-паш дегунича ишни битказди. «Қаторда «норинг» бўлса, юкинг ерда қолмас экан. Яна қандай «норлар» денг? Ҳар бири сени осмони-фалакка кўтариб қўйишга қодир!»

У шундай фикрда босар-тусарини унутди. Лекин қилмишлари назоратчиларнинг ўткир нигоҳидан четда қолмади. Шаҳар халқ контроли комитети мажлисида Амир Атаулович ўзини оқлашга бир оғиз сўз топа олмади. Қаторидаги «нор»лари энди иш бермай қолган эди...

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

КЎКЛАМ ЭШИК ҚОҚЯПТИ, АММО...

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

Сурхон воҳасининг лафзи ҳалол, танти деҳқонлари ҳамма вақт ўз сўзларининг устидан чиқиб келяптилар. Тадбиркорлик билан иш тутганликлари учун 1974 йилда улар Ватан омборларига 451 минг тонна пахта, шу жумладан 137,2 минг тонна қимматбаҳо ингичка толали пахта тўкдилар. Беш йилликнинг ўтган тўрт йилига белгиланган план 106 процентга бажарилди. Пландагидан 131,4 минг тонна кўп пахта сотилди.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида беш йилликнинг якунловчи йилида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Пахтакорлар бу йил 500 минг тонна «оқ олтин», 181,3 минг тонна дон, 41,2 минг тонна сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш мажбуриятини олдилар. Бу юксак марраларнинг муваффақиятли эгалланиши кўп жиҳатдан шу кунлардаги муҳим тадбирларнинг тўла, сифатли ва тўғри амалга оширилишига боғлиқ.

Маълумки, ингичка толали пахта етиштирадиган колхоз ва совхозларда экишга барвақтроқ киришилади. Февраль ойи ўрталаридаёқ чигит экиш учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилмоғи зарур. Чунки, март ойининг биринчи ярмидаёқ ерга уруғ қадалиши керак.

Афсуски, Термиз ва Жарқўрғон районларида экишга тайёргарлик суръати суст бораётир. Термиз районида 250 ҳайдов тракторидан 25 таси, 960 чопиқ тракторидан 200 дан кўпроғи, 262 сеялкадан 50 таси рейд кунигача ремонт қилинмаган. Шунингдек, 7 мола, 7 грейдер, 200 дан ортиқ борона, 93 насос, 221 культиваторга ҳали қўл урилган эмас. Район хўжаликларида, «Узсельхозтехника» устахоналарида трактор ва бошқа механизмларни ремонт қилиш графигига мутлақо риоя қилинмайди. Бунинг устига сифат ҳам жуда паст. Ремонтдан чиққан механизмлар акт билан қабул қилинмаётир.

Район хўжаликларида 162 минг тонна маҳаллий ўғит тайёрланмоғи ва далага чиқариб солинмоғи даркор. Аммо ҳозиргача 60 минг тонна атрофида гўнг тайёрланди. Район ташкилотлари бераётган маълумотларда гўнг тўплаш ишига 400 киши ва 135 трактор тележкаси сафарбар этилгани кўрсатилади. Амалда эса буларнинг ярми ҳам ишламаяпти.

Колхозларда ташкилотчилик иши бўшашиб, меҳнат интизоми издан чиқиб кетганлигининг ҳам гувоҳи бўлдик. Текширишда Жданов номли колхозда ким нима билан банд эканлигини аниқлаб бўлмади. Колхоз раиси Ж. Нораліев қўл қўйган маълумотларда 6, 7, 8-бригадаларнинг далаларига ер ҳайдашдан олдин 4-5 тоннадан гўнг солинди, дейилади. Аслида эса бу бригадалар даласига мутлақо гўнг солинмаган. Хўш, улар кимни алдаяптилар? Колхоздаги 24 ҳайдов тракторидан 20 таси, 94 чопиқ тракторидан 65 таси чала-чулпа қўлдан чиқарилган. Қолган техника ҳам ҳали тайёр эмас.

Жарқўрғон районида ҳам гўнг тайёрлаш пайсалга солинмоқда. Бу ерда 250 минг тонна ўрнига эндигина 100 минг тонна атрофида маҳаллий ўғит жамғарилди. Кўкламга тайёргарлик «Москва», «Социализм» колхозларида айниқса оқсамоқда.

Шўрчи райони хўжаликларида ҳам кўкламга тайёргарлик суст олиб борилмоқда. Кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари чигит экишга яна бир ойдан кўп вақт бор, деб парвойи-палак юришибди. Райондаги айрим хўжаликларда камчиликларни хас-пўстлаш, нотўғри маълумотлар бериш одатдаги ҳол бўлиб қолган. Чунончи, «Ленинград», «Ленинизм», «Шарқ юлдузи» колхозларида шундай чалкашликлар, кўзбўямачиликлар рўй берди.

Уруғлик чигитни тозалаш, саралаш, дорилаш ва ташиб олишда ҳам нуқсонлар оз эмас. Пахта тозалаш заводи ҳали бу ишга киришгани йўқ. Ваҳолонки, завод 2326 тонна уруғлик чигитни тозалаб, саралаб бериши керак. Чигит дорилайдиган машина ишлатилмаётир. Натижада бу муҳим иш чўзилиб кетмоқда.

Сариосиё, Денов районларида ҳам кўклам яқинлашиб қолганлигини унутиб қўйишганга ўхшайди. Сариосиё районидаги Ленин номли колхозда 25 гектар ер ғўзапоядан ҳалигача тозаланмаганлигини қандай баҳолаш мумкин? К. Маркс номли, «Ўзбекистон», Калинин номли колхозларда суғориш шохобчаларини тозалаш пайсалга солинмоқда. Район қишлоқ хўжалик бошқармаси маълумотларининг биронтаси ҳам хўжаликлардаги ҳақиқий аҳволга тўғри келмайди. Денов районидаги Жданов номли, Навоий номли, «Октябрь 50 йиллиги», «Москва» колхозларида ариқ-зовурларни тозалаш учун кам куч ажратилмоқда. «Узсельхозтехника» устахоналарида тракторлар сифатсиз ремонт қилинмоқда. Ремонт қилинган техникани рекламация акти билан яна устахонага қайтариш ҳоллари юз бераётир.

Шеробод ва Гагарин районларидаги аҳвол ҳам ташвишли. Ернинг шўрини ювиш кечикиб кетмоқда. Ер текислайдиган техника қувватидан 50-60 процентгина фойдаланилаётир. Шерободдаги Қосим Раҳимов номли, Будённий номли, Н. Муродов номли совхозларда техника ремонти, суғориш шохобчаларини тозалаш, гўнг тўплаш ишлари ўлда-жўлда.

Кўклам эшик қоқяпти! Сурхондарё область меҳнаткашлари юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кучайтиришлари керак. Область партия, совет ва хўжалик ташкилотлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари кўкламга тайёргарликдаги жиддий хато ва камчиликларни тезда тузатиш чораларини кўрмоқлари керак. Зотан, мўл ҳосил замини бугун яратилади.

Х. ЭШҚУВВАТОВ,
Сурхондарё область халқ контроли комитетининг инспектори.
М. КАМОЛИДДИНОВ,
область совхозлар трести директорининг ўринбосари.
А. СОДИҚОВ,
область қишлоқ хўжалик тажриба станциясининг катта илмий ходими.
А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қоракўл сури ўзининг ранго-ранг товланиши билан эл оғзига тушгани маълум. Тўрткўлда ана шу қимматбаҳо хом ашёни ўрганиш мақсадида илмий-тадқиқот институти ташкил этилган. Агар мазкур илмий муассаса очилган 1957 йилда давлатга 57 дона қоракўл тери топширилган бўлса, беш йилликнинг якунловчи йилида 10.000 дона тери топшириш кўзда тутилмоқда. Қоракўл териларининг кўпайишида чорвачилик институти коллективининг хизмати катта. Суратда: қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Й. Жуманиёзов (ўртада), ходимлардан Б. Еримбетов ва Т. Давлатовлар қоракўл терининг сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Р. Саидов фотолари.

ИНСОН ҚАДРИ-ҚИММАТИ

Совет халқи, унинг қаҳрамон армияси Коммунистик партия раҳбарлигида фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонганига яқинда 30 йил тўлади. Совет халқи учун ғалаба йўли жуда оғир бўлди. Деярли уч йил давомида мамлакатимиз территориясида даҳшатли жанглар борди. 70 минг шаҳар, поселка ва қишлоқ вайронага айланди. 20 миллиондан ортиқ совет кишиси жанг майдонларида ҳалок бўлди, фашистлар томонидан ваҳшийларча отиб ташланди.

Бугунги кунда жаҳондаги барча соф виждонли кишилар иккинчи жаҳон урушининг даҳшатли кунларига назар ташлаб, фашизмга қарши курашган, бутун инсониятни фашизм қуллиги хавфидан сақлаб қолиш учун ҳаётини қурбон қилган кишиларни зўр ҳурмат билан эсга олмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда Улуғ Ватан уруши инвалидларига ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига ҳамиша катта ғамхўрлик кўрсатиб келинмоқда. Улуғ Ватан уруши инвалидларига давлат томонидан пенсия белгиланган. Айрим колхозларда эса уруш инвалидларига ҳамда ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига озиқ-овқат текин берилмоқда, улар текин уй-жой, ёқилғи билан таъминланмоқда. Бир қанча колхозларда ҳалок бўлган жангчиларнинг ёлғиз қолган отаси, онаси ёки фарзандига пенсияга қўшимча равишда маблағ тўланмоқда.

Биринчи ва иккинчи группа Улуғ Ватан уруши инвалидларига, шунингдек қўл ёки оёғидан ажраган учинчи группа инвалидларига таксидан ташқари шаҳарлардаги барча пассажир транспорти воситаларида текин юриш ҳуқуқи берилган. Уларга врачлар рецепти билан дори-дармонлар 20 процент нархига сотилади.

Ватанимизга бостириб кирган гитлерчиларга қарши жанглларда иштирок этиб, мажруҳ бўлиб қолган кишиларга ғамхўрлик шуларнинг ўзи билан чекланмайди. Амалдаги қонунларга мувофиқ, Улуғ Ватан уруши инвалидларини иш куни тўла бўлмаган ишга қабул қилиш ҳамда уларнинг бажарган ишлари ёки ишлаган вақтига қараб ҳақ тўлаш учун корхона ва муассасалар раҳбарларига ҳуқуқ бериб қўйилган.

Инвалидларни ишлаб чиқаришга, айниқса кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришга, савдо ҳамда маиший хизмат соҳасида меҳнат қилишга кенг жалб этиш мақсадида меҳнат қилаётган инвалидлар учун бир қанча янги имтиёзлар белгилаб қўйилган. Чунончи биринчи ва иккинчи группа Улуғ Ватан уруши инвалидлари ишлайдиган корхоналар, цехлар ва участкаларда уларга олти соатли иш куни (ҳафтада 36 соат) ва ҳар йили 24 иш куни давомида отпуск бериш жорий этилган.

Инвалидларни фақат ўзларининг розиликлари билангина иш соатидан ташқари, дам олиш кунлари ва тунги вақтда меҳнат қилишга жалб этиш мумкин. Шунда ҳам бундай иш медицина тавсияномасида тақиқлаб қўйилмагандагина руҳсат этилади.

Бундан ташқари уруш инвалидларига эркаклар 55 ёшга тўлган, иш стажи камида 25 йил бўлса, аёлларга эса иш стажи камида 20 йил бўлиб 50 ёшга етганда пенсия тайинланади.

Улуғ Ватан урушининг инвалидлари, урушда ҳалок бўлган жангчиларнинг оилалари учун уй-жой олишда имтиёзлар бериб қўйилган.

Давлат органлари, жамоат ташкилотлари, мансабдор шахслар уруш инвалидлари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг моддий-маиший шароитини яхшилаш юзасидан жуда кўп ишлар қилмоқдалар. Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари уруш инвалидлари ҳамда ҳалок бўлган жангчилар оилаларини уй-жой билан таъминлаш, уй-жой шароитини яхшилаш масалаларини асосан ўз вақтида ва тўғри ҳал қилмоқдалаар.

Бироқ, уруш инвалидлари ва ҳалок бўлган жангчилар оилалари манфаатларини ҳимоя қилувчи қонунларга риоя қилишда ҳали айрим камчиликлар мавжуд.

Уруш инвалидларининг ариза ва шикоятлари ўз вақтида кўрилмаётганлиги, уларнинг уй-жойларига бўлган ҳуқуқи бузилаётганлиги фактлари учраб турибди.

Самарқанд шчётка фабрикасида ишлайдиган 2-группа Улуғ Ватан инвалиди К. Н. Бондаренко уй-жой шароитини яхшилаб беришларини сўраб, шаҳар уй-жой бошқармасига ва Самарқанд шаҳар ижроия комитетига бир неча марта мурожаат қилган. Бироқ, бу ташкилотларда СССР Министрлар Советининг «Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг моддий-маиший шароитини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига ҳилоф иш тутганлар. К. Н. Бондаренконинг аризаси эътиборга олинмай иш жойига юборилган.

Шунингдек, Самарқанд шаҳар ижроия комитети уруш инвалиди Антоновнинг автомашинаси учун шина сўраб ёзган аризани деярли икки ойдан сўнг ҳал қилган.

Айрим маҳаллий Советлар ижроия комитетлари белгилаб қўйилган тартибга ҳилоф иш тутиб, уруш инвалидлари ва ҳалок бўлган жангчилар оилаларининг уй-жой беришни сўраб ёзган аризаларини асоссиз равишда рад этганлар.

Ходимларнинг штатлари қисқартирилган вақтда уруш инвалидлари ҳамда ҳалок бўлган ёки урушда бедарак кетган жангчилар оилаларининг аъзоларини иш жойида қолиш имтиёзларини бузиш ҳоллари ҳам учрамоқда.

Бундай камчиликлар жуда кам. Лекин энг инсонпарвар бизнинг жамиятимизда Улуғ Ватан уруши инвалидларининг қонун билан ҳимоя қилинадиган ҳуқуқлари бузилишига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Бундан буён ҳам Улуғ Ватан уруши инвалидларига. Ватанимиз озодлиги учун жанг майдонларида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларига мунтазам ғамхўрлик қилиш керак.

В. МАННОНОВ,
Ўзбекистон ССР прокуратураси, умумий назорат бўлимининг бошлиғи, юридик фанлар кандидати.

ҚАҲРАМОНЛАР ЎЛМАЙДИ

АНДИЖОН. Шу кунларда Совет Иттифоқи Қаҳрамони капитан Ғулом Ёқубов Ленинск ремонт заводи комсомол-ёшлар бригадасининг фахрий аъзоси бўлди. Ғулом Ёқубов Улуғ Ватан уруши йилларида Белоруссияни озод қилиш учун олиб борилган жангларда мардона ҳалок бўлган эди. Ёш ремонтчилар ғалабанинг 30 йиллиги шарафига планни ўзлари учун ҳам, Ватан озодлиги учун курашда жонини фидо қилган ўз ҳамқишлоғи учун ҳам меҳнат қилиб, планни ошириб бажаришга қарор қилдилар.

Бригада аъзолари ўз сўзлари устидан чиқмоқдалар. Улар ҳозир кундалик нормани анча ошириб адо этмоқдалар.

Андижондаги кўпгина ёш ишчилар ремонтчилардан ибрат олдилар. «Андижанирмаш» заводининг қолипловчилари Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ўз ҳамшаҳари Неъмат Ҳакимов билан унинг рус дўсти Виктор Ершовни ўз бригадасига қабул қилдилар. Бу қаҳрамонлар Александр Матросовнинг жасоратини такрорлаган эдилар. Андижондаги «Электроаппарат» заводи йиғув цехининг комсомоллари «Ёш гвардия» қаҳрамонлари Любовь Шевцова билан Ульяна Громоваларни ўз коллективи рўйхатига ёзиб қўйдилар. (ЎзТАГ).

С. Х. ТОШХЎЖАЕВ

Республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер, 1929 йилдан КПСС аъзоси Содиқ Хўжаевич **Тошхўжаев** шу йил 16 февралда 69 ёшида бевақт вафот этди.

С. Х. Тошхўжаев 1906 йилда Наманган шаҳрида батрак оиласида туғилди. У ўзининг меҳнат фаолиятини 1924 йилда бошланғич мактаб ўқитувчиси бўлиб ишлашдан бошлади. 1927 йилда у Наманган шаҳар комсомол комитетининг секретари қилиб сайланади. Партия 1928 йилдан 1932 йилгача С. Х. Тошхўжаевни Андижон область халқ маорифи органларига ишга юборади. 1933 йилда у яна раҳбарлик комсомол ишига ўтказилади ва 1938 йилгача Наманган шаҳридаги комсомол иши бўйича сиёсий бўлим бошлиғининг ёрдамчиси лавозимида, Тошкент шаҳар Октябрь район комсомол комитетининг секретари, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бўлим мудири бўлиб ишлайди.

С. Х. Тошхўжаев 1938 йилдан 1941 йилгача Ўзбекистон ССР Олий Советининг инструктори бўлиб ишлайди. У 1941 йилда Тошовул луб заводига директор этиб юборилади, шундан кейин 1943 йилда Тошкент шаҳрида 14-нон комбинати директори, ва 1943 йилдан 1969 йилгача Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги системасида 4, 3-нон заводлари, 5-виночилик совхози директори лавозимида ва «Узсадсовхозтрест» бошқарувчиси лавозимида ишлайди, сўнгра яна нон ёпиш системасига—16-, 19-нон заводлари директори, кейинчалик булка-кондитер комбинати кадрлар бўлимининг бошлиғи қилиб ўтказилади.

Партия унинг хизматларига юксак баҳо берди. У «Ҳурмат белгиси» ордени, медаллар ва республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

С. Х. Тошхўжаев кишиларга меҳрибонлиги ва диққат-эътибори, камтарлиги, ўртоқликни яхши ҳис қилиши билан ажралиб турар эди.

Ажойиб инсон, дўст ва ўртоқ Содиқ Хўжаевич Тошхўжаевнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

ВОЛЕЙБОЛ

ҒОЛИБЛИККА ДАЪВОГАР

Спортнинг волейбол тури йил сайин оммалашиб бормоқда. Республикамиз шаҳар-қишлоқлари, фабрика ва заводлари, ўқув юртларида волейбол командалари кўпроқ таркиб топмоқда. Аммо, Ўзбекистонда волейбол ишқибозлари фахрланадиган команда ягонадир. Чунки, қатор йиллар мобайнида олий лига командалари билан куч синашиб, республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилган «Автомобилист» командаси волейболчи қизлари мухлисларга танилиб қолган.

Волейболчиларимизнинг ўтган йилги чемпионат давомида ўйинлари қовушмади. Олий лигани тарк этишга мажбур бўлишди. Аммо, улар биринчи лигада ўзларини эркин ҳис этишдими ёки йўл қўйилган хатони тузатишга қатъий киришдиларми, ҳарқалай бу йил кўпчиликни мамнун этиб, пешқадамликни қўлдан бермаяптилар. Команда қизлари бугунгача 11 учрашув ўтказиб, ғалаба нашидасини суришди. Бу муваффақиятлар коллективни яна олий лигага қайтиши йўлида ҳал қилувчи босқич ролини ўтамоқда. Аммо, мастерлар группасига кирувчи коллективлар қаторидан жой олиш эндиги тур учрашувларининг натижаларига кўпроқ боғлиқ.

«Автомобилист» дастлабки даврани пешқадам сифатида тугатди. Пярну, Тула ва Пенза шаҳарларидаги баҳсларда тошкентликларнинг қўли баланд келди. Олий лигада ўйнаган кезлари орттирилган тажриба қўл келиб, мағлубиятсиз ниҳояланган учрашувлардан 11 очко жамғарилди ва биринчи ўрин бой берилмади. Ўйинларни кўтаринки руҳда ўтказаётган «Автомобилист»нинг завқи баланд қизлари яна олий лигага ўтиш имконини берадиган учрашувларни энди кучли саккизликка кирувчи командалар билан ўтказадилар. Кучли саккизлик эса, ҳозирча биринчи группа пешқадамлари «Автомобилист», Москва областидан «Буревестник», Туланинг «Пластик» ҳамда Олмаота уй қурилиши комбинати коллективлари, шунингдек олий лигада омади юришмай 9-12 ўринларни олган Ленинграднинг «Спартак» ва «Буревестник», «Аврора» (Рига), ТТУ (Минск) командаларидан таркиб топиб турибди. Ҳар қалай қизларимиз бугунги кунда курашга шайланганлар орасида биринчиликни эгаллаб туришибди. Пешқадамликни бой бермаслик, ана шу командалар билан ўтказиладиган учрашувларнинг натижаларига боғлиқ.

Волейболчиларимиз кеча чемпионатнинг ҳал қилувчи ўйинлари — иккинчи давранинг учинчи тур мусобақаларига киришдилар. Тошкент округ Офицерлар уйининг армия спорт клубида олий лигага ўтиш учун саккиз команда ўртасида баҳс бошланиб кетди. Курашнинг Тошкент турнири қисмида «Автомобилист» қизлари тўрт учрашув ўтказадилар. Мусобақанинг биринчи куни майдон эгалари Ленинграднинг «Буревестник» коллективини қабул қилишди. Бугун эса ленинградлик спартакчилар билан куч синашадилар. 23-24 февраль кунлари Риганинг «Аврора», Минскнинг ТТУ коллективлари билан мусобақалашадилар.

Хуллас, волейболчи қизлар бу йил ёмон ўйин кўрсатишмаяпти. Эришилган муваффақиятлар, эгаллаган мавқелари қувонарли. Аммо, хулоса чиқаришга ҳали вақт эрта. Чунки, кучли саккизликнинг баҳслари Олмаота ва Волгоград шаҳарларида давом эттирилади. Агар «Автомобилист» командаси қизларига устозлик қилаётган республикада хизмат кўрсатган тренер А. Израилов ўз шогирдларини кўзланган мақсад сари руҳлантира олса, қолган ўйинларда ғалаба таъминланса, команданинг олий лигага қайтиши аниқ. Волейболчи қизлар орасида бир неча олимпиада ўйинлари совриндори, халқаро класси спорт мастери Вера Дуюнова сингари маҳоратли спортчилар бор. Лепилина, Рагулина, Шафенкова, Шульга, Панара каби волейболчилар ана шулар жумласидандир. Ўйлаймизки, қизлар қолган ўйинларда ҳам уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик намойиш этиб, мавсумни муваффақият билан якунлайдилар.

Ҳ. НОСИРОВ.

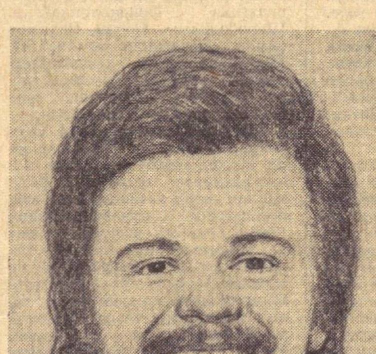

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ДЎСТЛАР ТАРОНАСИ

◆ Шу кунларда Свердлов номли концерт зали санъат мухлислари билан гавжум. Бу ерда Югославия Социалистик Федератив Республикаси эстрада артистларининг гастроллари давом этмоқда.

Югославиялик эстрада қўшиқчиларини мамлакатимизда жуда яхши билишади. Улар Ватанимизга кўп марта ташриф буюришган. Меҳмонларимизнинг программаси ранг-баранг. Томошабинларда Зденка Ковачичек, Владимир Савчич-Чоби ижросидаги қўшиқлар катта таассурот қолдирмоқда. Далиборка Стойшич ва Жарко Данчо эса бир неча йил муқаддам Тошкентда бўлиб, «Дўстларимиз таронаси» программасида қатнашишган эди. Яқинда Бутуниттифоқ «Мелодия» фирмаси Данчонинг «Севги тарихи» ашуласини ёзиб олди. Далиборка Стойшич ижросидаги «Европа-74», «Алёша» қўшиқлари томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинмоқда.

Дилрабо қўшиқлари билан пойтахтимиз санъат мухлисларини хушнуд этаётган югославиялик дўстларимиз ўз гастролларини Чоржўй, Ашхабод, Кисловодск ва Ленинградда ҳам давом эттирадилар.

А. РУЗИЕВ.

Расмларда: Д. Стойшич ва Ж. Данчо.

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

24 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Комсомол зарбдор қурилишларида. 18.50 — Оламда нима гап? 19.10 — **«Ахборот».** 19.25 — Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз (Москва). 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — **Махсус топшириқ** (телеспектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спорт кўрсатуви. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.25 — Телефильм. 20.10 — Концерт. 20.40 — Телеспектакль. 22.00 — Телефильм. 22.30 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.15 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

25 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Телефильм. 18.50 — Спорт программаси. 19.20 — **«Ахборот».** 19.35 — Халқаро шарҳловчилар даврасида. 20.05 — **Енгил фожиа** (теленовелла). 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 **«Вақт».** 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.50 — Кино ҳақида суҳбатлашамиз. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — «Колокольчик» театри. 19.30 — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 20.00 — Концерт. 20.15 — **Уч аёл** (1-фильм). 22.00 — «Азимут» (Тошкент). 22.30 — Фильм-концерт. 22.35 — 1975 йил қўшиқлари. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.10 — Концерт. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — **Аланга ичидаги қитъа** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

26 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — «Қизил галстук». 18.55 — Миллионлар ленинча университети. 19.10 — **«Ахборот».** 19.25 — Халқ контроли экрани. 19.55 — Концерт. 20.25 — **«Ахборот».** 20.45 — **Хоккей:** Швеция — ЧССР. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Хоккей:** «Динамо (Москва) — «Спартак». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 18.45 — Расмларда қуёш акси бор. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Пионерлар концерти. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.45 — ТОШКЕНТ. 21.15 — Студиямиз меҳмонлари. 22.00 — Мусобақа, тажриба, ташаббус. 22.30 — **Офицерлар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Телефильм. 20.30 — Якунловчи йил вахтасида. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — **Аланга ичидаги қитъа** (2-серия).

27 ФЕВРАЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Фильм-концерт. 18.35 — Қалб хотираси. 19.00 — Ёшлар ижоди. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.05 — Шеърият муҳлисларига. 20.15 — **«Ахборот».** 20.30 — **Дўстлик экрани.** Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон телевидениеларининг қўшма программаси. 21.30 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Телеочерк. 22.40 — **Тириклар ва ўликлар** (бадиий фильм 1-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — «Она шаҳрим, Тошкентим». 20.05 — **Уч аёл** (2-фильм). 22.00 — Шифокор экрани. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Илмий-оммабоп программа. 20.00 — Классик куйлар саҳифалари. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Бадиий фильм.

28 ФЕВРАЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Телеочерк. 18.30 — Концерт. 19.15 — БАМ — йўлнинг бошланиши (Москва). 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — «Ёшлик» студиясининг почтаси. 20.25 — **«Ахборот».** 20.45 — Тележурнал. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Кам харажат билан кўплаб, сифатли маҳсулот берайлик. 22.40 — **Тириклар ва ўликлар** (2-серия). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 18.00 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун 19.45 — Концерт. 20.30 — **Уч аёл** (3-фильм). 22.00 — **Зоя** (адабий кўрсатув). 22.30 — Концерт. 23.40 — Телефильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Балетлардан парчалар. 20.05 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 21.05 — **Орзу** (бадиий фильм).

1 МАРТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Ёш киноҳаваскорлар клуби. 17.25 — Қувноқ стартлар. 18.25 — **«Ахборот».** 18.40 — Футбол бўйича V-халқаро ўсмирлар турнири. 19.10 — **У ёлғиз эмасди** (бадиий фильм). 20.25 — Телеочерк. 20.35 — **«Ахборот».** 20.55 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спорт программаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Концерт. 10.50 — **Экран ҳандаси.** 11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Цирк майдонида. 20.10 — Чин қалбдан. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — **Турнахон** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

2 МАРТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.15 — ТОШКЕНТ. 15.25 — Телефильм. 15.45 — Футбол бўйича V-халқаро ўсмирлар турнири. 17.50 — Халқаро панорама (Москва). 18.20 — **«Ахборот».** 18.35 — Музикали кўрсатув. 19.20 — Идеология ва ҳаёт. 19.50 — Дала ишлари кундалиги. 20.05 — **Экран ҳандаси.** 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — **Нурхон** (спектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Спектаклнинг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 10.45 — «Янгра, барабан». 11.15 — Ўқув кўрсатувлари. 15.15 — МОСКВА. 16.00 — **Садоқат** (бадиий фильм). 17.25 — Концерт. 17.50 — Кино экран янгиликлари. 18.20 — Телефильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.20 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.20 — Шоир Е. Долматовскийнинг ижодий кечаси. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Ижодий кечанинг давоми. 24.00 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.20 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Қувноқ стартлар. 19.35 — **«Ахборот».** 19.50 — Кўплаб сифатли товарлар ишлаб чиқарамиз. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — «Мардлик-мангулик». 21.10 — Концерт. 21.45 — Дала ишлари кундалиги. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Қилич ва қалқон** (3-серия). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Кинофильм. 10.45 — **Телеминиатюралар.** 11.25 — Кинокўрсатув. 12.30 — Ҳужжатли фильм. 13.00 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. Мультфильмлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — **Ҳайвонот оламида.** 20.20 — **Қайноқ қор** (бадиий фильм). 22.00 — Кино экран янгиликлари. 22.30 — Оқ йўл. 24.00 — Спорт кўрсатувлари. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.05 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/II да **Травиата.** 23/II да **Доктор Айболит** (кундузи). **Рус кишилари** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/II да **Олтин девор,** 23/II да **Чақмоқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/II да **Туркман қизи,** 23/II да **Олифта** (кундузи), **Жоним фидо** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/II да **Ҳар хонадонда байрам** (19.00), 23/II да **Трибунал** (12.00), **Ҳар хонадонда байрам.** (17.00).

КИНО

Осмон қучоғидаман — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Улик мавсум — «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ВОСТОК» (18.00, 21.00).

Ватан учун — «ВОСТОК» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: музика назарияси, музика тарихи, торли асбоблар, композициялаш ва асбобсозлаш, хор дирижёрлиги, халқ чолғу асбоблари (ғижжак класси), якка ашула, концертмейстерлик класси, методика ва практика, тиллар (рус тили);

кафедра катта ўқитувчилари: марксизм-ленинизм (фалсафа), музика тарихи, махсус фортепьяно, торли асбоблар, умумий фортепьяно курси;

кафедра ўқитувчилари: марксизм-ленинизм (КПСС тарихи), музика назарияси (2 ўрин, биттаси санъат тарихи бўйича), музика назарияси (3), камер куйлар, торли асбоблар, умумий фортепьяно (3), концертмейстерлик класси, методика ва практика (2).

КОНКУРС МУДДАТИ — 7 МАРТГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 31-уй.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 14885. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583 Б. — 45.